

جۇدۇندا ئېچىلغان ئاق لالە

(پوۋېست)

بۇ يازما شەبنەم تورىرىڭى يازما بۇلۇپ ، يازما بىر پوۋېست بولغاچقا ئەسلى ئاپتۇرنىڭ شەبنەم تورىرىڭى تور ئىسمى بۇيىچە شەبنەم تورىرىڭى يوللانغان نۇسخىسى بۇيىچە ، ئەسلى ئاپتۇرنىڭ ھۇتۇتى ساتلاپ قېلىنغان ئاساستا ئەينەن كۈچۈرۈپ رەتلىنىپ ئېلكتاب قىلىپ ئىشلەندى .

يازما مەنبەسى : شەبنەم تورى

ماتىرىيال رەتلىگۈچى : ئازغۇن

ئېلكتاب قىلىپ ئىشلىگۈچى : ئازغۇن

توردا تارقاقۇچى : دەۋر بىلوگى

— ھە، جىمىپ قاپتۇقۇ؟ ئاپتۇرگۈل. مانا كۆردىڭىزما؟ مەنمۇ ئەينى ۋاقىتتا ئاتا-ئانامنى سەل قاشتىپ قويغان، ئەمما بۇنىڭدەك ئەسكى ئەمەس ئىدىم. بىزدە < ئادەم بالىسىنى باقساڭ ئاغزى-بۇرنۇڭنى قان ئىشەر > دىگەن ماقال بارغۇ، دەل شۇنداق بولۇۋاتىدۇ... قاراپ تۇرسىزغۇ؟ قىنى ياش بولغاندىن كېيىن كەتەننى كۆتۈرۈپ مېڭ! ئارتۇقچە باش قاتۇرۇشنىڭ ھاجىتى يوق، كەينىدىن ھارماي ئەگەشىشىڭىز قەلەم ئەمەس ئەلەم سىزگە بىر داستان پۈتۈپ بىرەلەيدۇ.

گۈس-گۈس دەپ سەپ كېتىۋاتقان بۇ قاتمال بۇۋاينىڭ كەينىدە قالماسلىق ئۈچۈن، ئۆزەمچە ئەسەرگە رەڭ بىرىمەن دەپ ئىلىۋالغان بىر-بىردىن ئىغىر قوشۇمچە ماتېرىياللارنى تاشلاپ، ئەسىرىمنىڭ باش پېرسۇناژنىڭ كەينىدىن يۈگۈردۈم.

بىر ئۆمۈر جاپا تارتقان، قىرغاندىمۇ ئوغلنىڭ راھىتىنى كۆرمىگەن ئاتا، < تويغۇزامسەن بالا باققانغا > دىگەن ناخشىنى توۋلىغاچ كەتمىنى يەرگە زەرىپ بىلەن چاپاتتى.

— خوتۇن قىنسىنەن؟ ھوي خوتۇن!

— ئاۋازىڭىز مەدەنىيەت ئىنقىلابىدىكى بۇرۇق كانەيدىن قېلىشمايدىغان كىشىدە سىز،،،

ئاسم ئارقىدىلا چىقىۋاتقان ئاۋازنى ئاڭلاپ، ئىتتىك كەينىگە بۇرۇلدى. كىچىككىنە كۆكتاتلىقتا ئاش چامغۇر ئوتاۋاتقان خوتۇنى مايسىخان، نىمە ئىش؟ دىگەن مەنادا ئۇنىڭغا تىكىلىپ تۇراتتى.

— تولا كاسكىلىق قىلماي چىقە ماياققا! كۆرمەپتىمەن سېنى!

— ۋاي مانا، خۇدا ھەققىدە ئاستىراق ۋارقىرىسلا، ھىلىمۇ خەقلەر بۇلارنىڭ ئۆيىدە 365 كۈن غەۋغا ئۈزۈلمەيدۇ دەپ مەسخىرە قىلىشىدۇ،،،،، يۈزۈمنىمۇ كۆتۈرۈپ يۈرەلمەس بولدۇمغۇ،،،،،

— يوق يۈزۈڭنىڭ نەرنى كۆتۈرۈپ يۈرەتتىڭ،- دېدى ئاسم توغۇلۇق بىلەن. چاي ئىتە ماڭ! جۈمەگە كىچىكىپ قالمىمەن بىكا. ئەرىشىدىن دىگەن لالما نەگە كەتتى؟

— يەنە بىرەرسىنىڭ خوتۇنىغا چاقچاق قىلىپ تاياق يىگىلى يا كىمىنىڭ توپتىن چۈپ قالغان توخۇ -غازلىرى باردۇر دەپ پايلاپ چىقىپ كەتكەندۇ، ئەتىگەنلىك چايدىن كىيىنلا يوقالغان،- دېدى

مايسخان كۆزلىرىگە مۆللىدە ياش ئىلىپ.

–ئۇق،،ئوغۇل بالا دەپ باشقا ئىلىپ كۆتۈرگەننىڭ جازاسى، ھەممىنى قىلغان سەن.

تېلىساممۇ،ئۇرساممۇ ئارلىشىۋېلىپ مۇشۇ كۈنگە قويدۇڭ. ئەمدى كۆزۈڭنىڭ يۇندىسىنى

ئىقتىنىڭنىڭ پايدىسى يوق،خۇدا ئىنساپ بەرمىسە تۈزەلمەيدۇ ئۇ. ئارتۇقچە ئويلىماي چاي بەر!

ماۋۇ قورساق ئاغرا چالغىلى خىلى بولدى. چايىنى ئىچىپ بولغۇچە ئىسسىق سۇ تەييارلاپ قوي،

يۇيۇنۇۋالاي!

خۇدايىم بەرگەن ئەسكى چىلەكنى مىسكىنىلىك بىلەن كۆتۈرۈپ كىتىۋاتقان مايسخانغا قاراپ

ئاسمىنىڭ كۆڭلى بىر قىسىم بولدى

–مىنى كەچۈر جىنىم خوتۇن،،، تىلىمدا قوپاللىق قىلغىنىم بىلەن، سەن ئەڭ ياخشى ھەمىمىم.

2

بۇ باشقىچە بىر دۇنيا. يېزىدىن خىللا يىراق بولغان. شاۋقۇن-سۈرەنىڭ دەستىدىن يىللاپ ئەزان ئاۋازىنى ئاڭلىغىلى بولمايدىغان. مېھرى-مۇھەببەت ئىزىلىرى ئاستا-ئاستا ئىگىزلىۋاتقان بىنلاردەك كىشىلەر قەلبىدىن كۆتۈرلۈپ كىتىۋاتقان. كىشىلەر تاز خوتۇنغا چاچ كىيگۈزگەندەك ياخشى، ئاۋات، ۋاي ئاتا-ئانىم ياشاپ باقمىغان، بىزگە كەلگەندە ئوڭچە قالغان دەپ پەخىرلىنىدىغان < شەھەر >. بۇ يەردىكى بەزى كىشىلەر ھەر تاغدا ئەزاننىڭ، خورازنىڭ چىلاشلىرىنى ئاڭلاپ ئويغىنىشنى ياخشى كۆرىدۇ، لېكىن بۇ ئاۋازلار مەسجىد بىلەن كاتەكتىن ئەمەس، تامغا بەنت قىلىپ قويۇلغان ساڭەتلەردىن چىقىدۇ.

–ئورنۇڭدىن تۈرە بالام ! 8 دىن ئىشىپ كىتىپتۇ .

–ۋايجان ئاپا، دەم ئېلىش كۈنى بولغاندىن كىيىن بىردەم ياتقىلى قويساڭ بولمامتى ئادەمنى، بىر سائەت ئۇخلىۋالاي بولامدۇ؟

–سېنى خىزمەت بىلەن ئۇيىقا جەننەتكە ئەكىرمەيدۇ. ئۆزىڭنى سوراپ ئورنۇڭدىن تۇر، ھىلىمۇ ئەتىگەننىڭ ياقى بەش قىتىم ئويغاتتىم. نامزىڭنى ئوقۇپ بولۇپ كەچكىچە ئۇخلىساڭمۇ گىپىم يوق مېنىڭ .

ئاپىسىنىڭ قاتتىق تەلەپپۇزى ئەكرەمنى خىجىل قىلدى.

–ماقۇل ئاپا، خاپا بولمىغىن، كىيىمىنى ئالماشتۇرۇپ، ھازىرلا چىقىمەن.

جىمىدە ئولتۇرۇپ چاي ئىچىشۋاتقان بۇ بىر ئائىلە كىشىلىرىنىڭ جىمجىتلىقىنى ئەكرەم بۇزدى:

–دادا، رەيھاننى ئاخىرى كۆندۈردۈم. تويىدىن كىيىنلا چىلانلىق يىزىسىغا چىقىپ بىللە ئىشلەيدىغان بولىدۇق.

–يېزىغا كۆنەرمۇ ئۇ قىز؟ ئويلىشىپ ئىش قىلساڭ بولاتتى بالام. مەنغۇ ھەرگىز قارشى ئەمەس بۇ پىكىرىڭگە. ئەمما كىلىن قىز ياخشى تۇرمۇشتىن بىردىنلا ئۇ يەردىكى ئاددىي يېزا مۇھىتىغا كۆنەرمۇ شۇنى ئويلىشىڭ كېرەك. ئۇ يەردە يىغلاپ قالسا ھەرگىز بولمايدۇ.

–كۆنۈپ كىتىدۇ دادا.

خىيالغا چۆكۈپ چوكنى ئويىناپ ئولتۇرغان ئەكرەمگە قاراپ، گۈلسۈم ھەدە بىلەن سەمەت ئاكا مەنۇنىيەت ئىچىدە بىر-بىرگە بىقىشىۋالدى.

دەل شۇ ۋاقىتتا رەيھاننىڭ ئۆيىدىمۇ چاي ئۈستىدە ئوخشاش بىر سۆھبەت داۋاملىشىۋاتاتتى:

–بەكلا تاۋىڭىز نازۇك قىزىم. كىچىككىنە ئىشلارغا خاپا بولىدىغان ئەسكى مېجەزىڭىز بار. ئەگەر يېزىغا چىقىپ ئۆزى قوپال، لىكىن ئاق كۆڭۈل دېھقانلار تورۇڭ-تورۇڭ گەپلەرنى قىلىپ قويسا ئۇششۇقلۇق قىلىپ ھەممە يەرنى بىشىڭىزغا كىيەرسىزمۇ، دېدى زىننەت ھەدە كۈلۈمسىرەپ تۇرغان رەيھانغا قاراپ.

–ئۇنداق دىمەڭلا ئانىسى. چىقىپ كۆرۈپ باقسۇن قىنى. شۇ چاغدا بىر گەپ بولار. سىلىنىڭ قىزىڭلاردىمۇ نوزۇگۇمىڭىدەك، رىزۋانگۈلىنىڭىدەك قول-پۇت، كاللا بار. ئاشۇ سەھراغا ئاران قۇرۇلغان خالىسى ياردەم قىلىدىغان دوختۇرخانىنىڭ بولۇشى ئاسان ئەمەس. خەلقكەرسىنىدا جەڭ مەيدانىدا كۈرەش قىلىدۇ. بولسا قىزىڭىلغا مەدەت تىلەڭلا.....مانداق .

رەيھان ئاپىسى بىلەن دادىسىنىڭ سۆزلىرىگە ئەستايىدىللىق بىلەن قۇلاق سىلىپ ئولتۇرغاندا تۇيۇقسىز كەلگەن تىلىفۇن ئۇلارنىڭ سۆھبىتىنى ئۇزۇپ قويدى. تىلىفۇننىڭ ئەكرەمدىن كىلىپ قىلىشىنى

سەنمۇ شۇنداق يىمەمسەن خوتۇن؟ نازلىنىپ ئولتۇرماي، گىلىغا تۇرۇپ قالدىغاندەك،

كىم سىزنىڭ خوتۇنىڭىزكەن؟

رەيھان تازا، قارۋاي، مىنىڭ خوتۇنۇم شۇ، ھى ھى ھى .

سىزنىڭ دەۋاتقىنىڭىز باشقا رەيھان ئوخشايدۇ جۇمۇ ئەمسە، دېدى قىز كۈلۈپ تۇرۇپ. تۈنۈگۈنلا

كۆرۈشكەنتۇققۇ؟ يەنە قانداق جىددىي ئىش بار ئىدى؟ ئادەم قولىنى تۆت قىلالمايۋاتقان ۋاقىتتا.

ھەي ماڭا قارا، دېدى ئەكرەم كۈلۈمسىرەپ. مەن ساڭا خۇددى ئاققا خۇمار بولغاندەكلا خۇمار

بولۇپ قاپتىمەن، كۈندە كۆرۈپ تۇرمىسام ماۋۇ گۆش يۈرەك قەپىزىگە پاتمايدۇ دەيمەن.

جىنىم رەيھان ئا دادەي،

ئوتۇڭدا كۆيدۈم كۈل بولۇپ دىگەندەكچۇ، ھى ھى ھى .

بويىلۋالدىڭىزدە مۇشۇ كۈنلەردە،،،،، قىنى دىمەمسىز نىمە ئىش بارتى؟

ماڭا قارا! بايا ئۆيدىكىلەر بىلەن پاراڭلاشقان ئىدىم. تويىنى تىزراق قىلايلى تاتلىقىم. رامبۇدەك

ھەركىتىمىزنى تىزدىن داۋاملاشتۇرمىساق بولمايدۇ. يېزىغا، ئاۋۇ ئەتىيازنىڭ باناسىدا چىقىۋالمىساق ،

قىش كىرگۈچە ماۋۇ مىنىڭ ئۇۋامكەن دەپ باش تىققۇدەك بىر ماكاننى جايلاشتۇرۇپ بولالمايمىز. شۇڭا

ئۆيۈڭدىكىلەرگە دىسەڭ، تويىنىڭ ۋاقتىنى ئۆزگەرتكەن بولساق؟

ماقۇل، مەن ئۆيدىكىلەرگە دەي، دېدى قىز، قىزلارغا خاس نۇمۇسچانلىق بىلەن قىزارغىچە.

شۇنداق قىلىپ بۇ ئاشق-مەشۇقلارنىڭ تويى ھىچقانداق ھەشەمەتسىز، تولىمۇ كۆڭۈللۈك ئۆتتى. قىز

تەرەپنىڭ ۋە ئوغۇل تەرەپنىڭ ئورتاق مەسلىھەتى بىلەن ، تويۇققا ئاتالغان پۇللارنىڭ خىلى كۆپ

قىسمى ، ئاتا-ئانىسىدىن ئايرىلغان يىتىملارنىڭ قولىغا تۇتقۇزۇلغاندا يۈزلىگەن قوللار بۇ ئىككى

ياشنىڭ بەختىنى تىلەپ دۇئاغا قول كۆتۈردى. ئەنە قاراڭ، ھەقىقىي توي خوشاللىقى ئالتۇن، توي

كۆينەك . ئىسىل ماشىنا ئەمەس، بەلكى ئەلنىڭ دۇئاسىنى ئېلىش. ئەل دۇئاسى ئىنساننى كۆكلىتىدۇ

ئەمەسمۇ .

چۈنكى ئۇ چاغلاردا سىزنى ئانچە ياخشى كۆرمەيتتىم . كىلىشكەن ، كالىسى ئىشلىگىنى بىلەن پۇلى يوق دەپ ، بەلكىم شۇ ۋاقىتلاردا مۇھەببەتنى ئاددىي كالىمدا پەقەت پۇل بىلەنلا ئۆلچەپ ، يىنىدا پۇلدار يىگىتلىرىنى ئىلىپ يۈرگەن قىزلارغا قاتتىق ھەۋەس قىلدىغان ۋاقىتلىرىم بولسا كېرەك .

ھە يەنىچۇ؟ داۋاملاشتۇر خوتۇن .

سىز ماڭا تەلەپ قويۇشنىڭ ئالدىدىكى كۈنلا سىنىپىزدىكى قاھار سىرىقىمۇ تەلەپ قويۇپ خەت يېزىپتىكەن . ئۇنىڭ خەتنى تىخىمۇ ئالاھىدە دەڭا ، يالقۇنلۇق ئىبارىلەر بىلەن تولغان . ئۇنىڭ ئۈستىگە قاھارغا خىلى قىزىقتىم . ئەمما خەتنى بىرىپلا قولۇمنى تۇتۇشقا ئۇرۇنۇۋاتىدۇ ، شۇنىڭ بىلەن تازا تىللاپ ئاچچىقىمنى چىقىرۋېلىپ قايتىپ كىردىم .

ئەتىسلا سىزنىڭ خەتنىڭىزنى ئالدىم ، بۇ ياللارغا نىمە ئىش بولغاندۇ ، ھەرىدەك ئۇۋىسى چۇۋۇلۇپلا كىتىپتىغۇ دىگەنلەرنى ئويلىدىم . قارىسام سىزگە مەيلىم بار ئىكەن . يەنە بىر تەرەپتىن سىزگە ماقۇل بولماي قاراشماي يۈرسەك ، دەرىسلىرىمگە كىم ياردەم قىلاتتى دەيسىز ، شۇڭا سىزنى قولدىن چىقارغۇم كەلمىدى ، ھى ھى ھى .

— ھەي دۆت ! بۇ سىنىڭ ماڭا ماقۇل بولۇشتىكى سەۋەبىڭىمۇ؟— دېدى ئەكرەم ئايالىنى يىنىك نوقۇپ

دەسلۇندە ئۆزەممۇ شۇنداق ئويلىغان . ئەمما يۈركىمگە قولۇمنى ياخشى بىر سىلىپ باقسام سىزنى بەكلا ياخشى كۆرۈپ قاپتىمەن كىيىنكى مەزگىللەردە . ھى ھى ھى

— سەت كۈلۈشنى بۇنىڭ،— دېدى ئەكرەم ئايالىنىڭ ئوماق كۈلكىسىدىن ھۇزۇرلانغۇچ . بىلەمسەن

مەن سىنىپقا تۇنجى كىرگەن كۈنى نىمىگە كۆزۈم چۈشكەنلىكىنى؟

— ماڭىمۇ؟

— شۇنداق ، خوتۇن . ئالدىدىكىلا پارتىدا تىنماي ئۇششاق ھەرىكەت قىلىپ تۇرغان ساڭا كۆرۈم

چۈشتى . چېچىنى ئىككى تال قىلىپ بوغۇۋالغان . قوللىرى قەلەمنىڭ سىياھىدا كۆپكۈك بولۇپ كەتكەن

بىر قىز . چىرايىنى كۆرگەن ۋاقىتتا بەكمۇ ئىنىق كۆرمىگەن بولساممۇ ئاپئاق بويۇنلىرىدىن گۈزەللىكىنىڭ

ئارزۇ قىلاتتىم. لىكىن سەن ئۇنداق قىلىدىدىڭ . شۇ چاغدا قەلبىڭنىڭلا ئەمەس، قەلبىڭنىڭ سىياھسىنىمۇ بىرگە چاچىرىتىۋەتكەن چىڭىڭ . كەچلىك سىنىپ يىغىنىدا ئىسمىڭنى ئاخىرى بىلىدىم،

رەيھان.

ھەر ھالدا يېتىلىشىپتىمەنغۇ، خوش بولدۇم،،

—لالە- رەيھان .

بارلىق قىلىقلىرىڭ ، ئۇششۇقلىقىڭ ، لەۋلىرىڭنى چىرايلىق ئۈمچەيتىپ تۇرۇپ كىچىك بالىدەك ياردەم تەلەپ قىلىشىڭ ، مېنى شۇنداق خوش قىلاتتى، چۈنكى سېنى تۇنجى كۆرگەندىلا ياخشى كۆرۈپ قالغان ئىدىم . باشقىلارغا قىلىمىغان ياردەمنى سەندىن ئاياپ باقمىدىم. ماڭا سۆيگۈ ئوتىنى تۇتاشتۇرغان تۇنجى ھەم ئاخىرقى قىزىڭ پەقەتلا سەن بولۇشۇڭنى كىچە-كۈندۈز ئارزۇ قىلىدىغان بولۇپ قالدىم .

—بۈگۈن ئۆتكەن ئىشلارنى ئەسلەيدىغان كۈنمۇ نىمە؟ قىنى سۆزلەۋىرىڭ، شۇ ۋاقىتقا قايتقاندەك بولۇۋاتىمەن دېدى رەيھان ئەكرەمگە يۆلىنىپ ئولتۇرۇپ.

بىر يەكشەنبە كۈنى سېنى ئوقۇتۇش بىناسى ئالدىدا ئاران توختىتىۋالدىم. تولىمۇ تەستىككە دۇدۇقلاپ تۇرۇپ، كۆڭلۈمدىكى گەپنى قىلغۇچ ، تىترەپ تۇرغان قوللىرىڭدا خەتنى تۇتقۇزغىنىدا چىرايىڭدا مەن ئەزەلدىن كۆرۈپ باقمىغان ھەيرانلىق ئەكس ئەتتى. خەتنى قولۇمدىن يۈلۈپ ئېلىپ دىگۈدەك يۈگۈرۈپ كىرىپ كەتكىنىڭدە كۆرۈمدىن بىر تامچە ياش سەۋەپسىزلا ئېقىپ چۈشتى. بۇ ياشنىڭ نىمە سەۋەپتىن، قانداقلا چە ئىقىپ چىققىنى بىلمەي قالدىم.، مۇھەببەت ئۈچۈن يىغلىغان ئوغۇللارنى غۇرۇرى يوق دەپ مەسخىرە قىلاتتىم ، لىكىن مۇھەببەتنىڭ ھەر قانداق غۇرۇرنى يەرگە ئۇرۇنىدىغانلىقىنى شۇ كۈنلا ھىس قىلىدىم. ھىلىمۇ قاراڭغۇ چۈشكەن ۋاقىتكەن، بولمىسا بىرەر كۆرۈپ چاقماق تىزلىكىدە ھەممىسىگە يېپىۋەتتەتتى.

ئەزەلدىن نامىزىمنى تۈزۈك ئوقۇمايدىغان ئادەم شۇ كۈنى چالا تاھارەت ئېلىپ كارىۋاتتا موكىدەك

ئولتۇرۇپ ئۇزۇن دۇئا قىلىپ كەتتىم . ئاشۇ < لالەم > نى ماڭا بۇيرۇپ بەر ئاللاھ دەپ،،،،، ئۇنىڭ ئۈستىگە ياتاقداشلىرىمنى بىئارام قىلىپ ئۇزۇنغىچە ئۆرلۈپ-چۆرلۈپ تولا ئۇق تارتىپ ئۇخلىيالمىدىم. كۆز ئالدىمغا سىنىڭ خىتىمنى ئوقۇپ بىردەم خوشال بولغان بىردەم قاتتىق ئاچچىقلىغان تۇرقۇڭ كەلتى. ئەتسى سىنىپتا سەن بىلەن ئۇچراشقاندا قانداق ئىشلارنىڭ بولۇپ كىتىدىغانلىقىنى پەرەز قىلاتتىم. قىلدەك تولغىنىپ تولا ئۆرۈلگەن بولساممۇ شۇ بىر كىچە يەنىلا ئۆتۈپ كەتتى.

ئەتسى سىنىپقا ئەھتىيات بىلەن كىرىپ كەلدىم. سەن دوستۇڭ گۈلمەھرە بىلەن تازا قىزغىن پاراڭلىشىۋىتىپتەك نەسەن. مېنى كۆرۈپ ھېچ ئىش بولمىغاندەك سۆزۈڭنى داۋاملاشتۇرۇۋەردىڭ . توۋا بۇ مېنى پەقەتلا ياراتمايدىكەندە دېگەنلەرنى ئويلاپ لاسسىدە بوشاشقانىچە ئورنۇمدا ئولتۇرۇپ قالدىم. كالىمغا ھېچ دەرس چۈشەرمەسەن. شۇ كۈنى ساۋاقداشلىرىمنى ھەيران قالدۇرۇپ تۇنجى قىتىم مۇئەللىمدىن تەنقىد ئاڭلىدىم، لېكىن بۇمۇ كار قىلمىدى.

ئاخىرى مەن كۈتكەن مەنۇتلار يېتىپ كەلگەن چىغى، 5- سائەتلىك دەرىستىن كىيىن ئارقاغا بۇرۇلمايلا، دەپتەر قىتىغا قىستۇرۇلغان بىر ۋاراقنى ماڭا سۇندۇڭ.

خەتنى ئوقۇپ كۈلۈپ كەتتىم. ناھايىتىمۇ سەت قىلىپ < مېنى > سېزىپ سەن ياخشى كۆرۈشنىڭ نىمىلىكىنى بىلەمسەن؟ بىلسەڭ دەرىستىن چۈشكەندىن كىيىن ئېيتىپ بەر دەپ يىزىپ قويۇپسەن،،،،، كىچىك بالىلاردەك سورالغان بۇ سوئالغىمۇ ماڭا ناھايىتى سۆيۈملۈك تۇيۇلغان ئىدى. قەلبىمدە ئازراق بولسىمۇ ئۈمۈت ئۇچقۇنلىرى پارلىدى. سەن بىلەن قايتا پاراڭلاشقاندا كۆزلىرىڭگە تىكىلىپ تۇرۇپ ، ساڭا چوقۇم بىلدۈرۈمەن، سۆيۈشنىڭ ، ياخشى كۆرۈشنىڭ نىمىلىكىنى ئىپادىلەپ بىرىمەن دېگەندە تولىمۇ تاتلىق قىزىرىپ كەتتىڭ. مېنىمۇ ياخشى كۆردىغان چىغىڭ ھە؟ شۇنداق قىلىپ سەن ئاخىرى مېنىڭ بولدۇڭ. نۇرغۇن گۈزەل ئەسلىمىلەرنى خاتىرە قالدۇردۇق ھەم قالدۇرۋاتىمىز، ھامان بىر كۈنى ھالال جۈپتۈم بولىدىغىنى ئويلىغان ھەر بىر مەنۇتتا ئۆزەمنى ئەڭ، ئەڭ بەختلىك يىگىت ھىس قىلىدىم جىنىم. ساڭا ئىرىشىشىم ھاياتىمدىكى ئەڭ چوڭ مۇۋاپىقىيەتلەرنىڭ بىرى .

ئۇ، كەينىگە قارىسام ئۆزەمنى خۇددى بىر ئەسىر ياشىغاندەك ھېچ قىلىپ قالدىكەنمەن .

شۇ ۋاقىتتا خىتىڭىزنى كۆرۈپ راستىنلا ھەيران بولغان ئىدىم -دېدى رەيھان. چۈنكى سىزنىڭ دەرىسكە قالىشى ئىشلەيدىغان كالىڭىزدا قىزلارغا ئورۇن يوق دەپ ئويلايتتىم. نۇرغۇن قىزلار سىزگە قىزىقتى. شۇنچە قىزلار ئىچىدىن مېنى ياخشى كۆرگىنىڭىزگە بىر تەرەپتىن خوشال بولسام بىر تەرەپتىن ئۆزەمدىكى يوغانچىلىق بۇنى ئاشكارلاشقا يول قويمىدى. ئۇنى قىلىپ، بۇنى قىلىپقۇ ئاخىرى مېنى ئۆزىڭىزگە مەھكەم باغلاپ ئالدىڭىز. ھاياتىمىزنىڭ ئاخىرغىچە مۇشۇنداق گۈزەل تۇيغۇلاردا ياشاپ ئۆتۈشكە نىسبەت قىلغاي ئاللاھ*****

بىر-بىرگە تاغدەك يۆلەنچۈك بولۇپ ئولتۇرغان بۇ بىر جۈپ مۇھەببەت ئىگىلىرى ئاستا-ئاستا پىتىۋاتقان قۇياشقا قاراپ، كەچكى شەپقەتنىڭ گۈزەل نۇرلىرىدىن ھۇزۇرلانغانچە ، ئەسلىمىزنى داۋاملاشتۇرغۇچ قەلىمىم ئىچىدىن ئاستا ھالقىپ چىقىپ قىزغۇچ نۇرلارغا سىڭىپ كەتتى .

ئىلىغلار، بىقىغلار بىلەن چوڭ ھويلىغا جايلاشقان چايخانىدا بىر ئالدىدىكى مەزىزلىك پۇراپ تۇرغان پىننە سالغان سۇيقاشقا، بىر قورادىكى رەت-رەت مېۋە كۆچەتلىرىگە قاراپ ئولتۇرغان ياشقنە ئەر-ئاياللار ساھىپخانلارنىڭ ئالسىلا-باقسىلا دىگەن تەكەللۇپلىرىدىن كىيىن تاماققا تۇتۇش قىلدى.

كەمبەغەلنىڭ ئىشى چىشقا دورا دەپتىكەن خىنىم، قىنى چوڭ-چوڭ ئالسىلا، دېدى مائىسخان مەھماندوستلۇق بىلەن .

ئاش بۆلەكچىلەرنى تىنىپ كەتكەن چىكىمۇ، رەيھان بىلەن ئەكرەم ئارتۇقچە تەكەللۇپنى قايرىپ قويۇپ ھۇزۇرلىنىپ ئاش ئىچىشكە باشلىدى. تاماق ئىچىلىپ دۇئادىن كىيىن ئاسم بىلەن مائىسخان تەييارلاپ قويغان ئۆينى كۆرسەتتى.

بىز ئويلىغاندىنمۇ پاكىزە ئىكەن، دەم ئېلىش كۈنى كۆچۈۋالايلى دېيىشنى ئۇلار خوشاللىق بىلەن.

نېمە ئوغلنىڭنىڭ گىپىنى چىقارسام ئالايىپ، ھەر قىسما قىلىقلارنى قىلىپ ئۇنىڭ گىپىنى قىلىشىغا يول قويمايسىز، دېدى ئاسمىنىڭ كەينىدىن مەھمانلارنى ئۇزىتىپ كىرگەن مائىسخان غەزەپ بىلەن. ھەي ئەقلى كالتە خوتۇن، ئۇنىڭ گىپىنى قىلساڭ ئولتۇرمايتى بۇلار؟ ئۇنىڭ ئۈستىگە قەلەندەرنىڭ ئىشىكىدەك يۇردىغان ئەتۋارلىقنىڭ ھازىر ئۇرۇمچىدە، خوشنىنىڭ بالىسىدىن ئاڭلىسام بىر نەچچىسى بىلەن بىرلىشىپ سودىغا تۇتۇش قىلىپتىمىش، ئاخىرى خەيرلىك بولسىلا بولاتتىغۇ. ماڭا قۇرۇق گەپ قىلماي تاھارەتكە سۇ تەييارلا! ناماز شام ۋاقتى بولۇپ قاپتۇ.

گۈلسۈمخان ئىغىر ئۇق تارىتتى. چۈنكى ئۇنىڭغا ئوغلنىڭ ئەسكى مېجەزى بەش قولىدەك ئايان، بىرىنچى يىللىقتا يەتتە > يىل ئوقۇغان بۇ بالىسى مەھەللىدىكى ھەممە كىشىدىن دەشئەم ئىشتىپ چىققان دىسە لاپ كەتمەيدۇ، ئۆزىغۇ خىلى كىلىشكەن، لىكىن كاللىسى يوق، نەچچە قاقماقتا يىتىپ چىققان بولسىمۇ، بۇ ئۇنىڭ ئۈچۈن خەقلەرنىڭ توخۇ كاتىكىدىن تاياق يەپ چىققانغا ئوخشاشلا ئاددىي بىر ئىش بولۇپ قالدى. < ئۈگەنگەن خۇي ئۆلگىچە قالماپتۇ > دىگەندەك يەنىلا قىلغۇلۇقنى قىلىپ يۈرۈۋاتىدۇ. يا ھاياسى يوق، يا ئاتا-ئانىغا كۆيۈم دىگەن نەرسە يوق. ئالدىغا تاماقنى تەييار

نەرسە-كېرەكلىرىنى رەتلەپ بولغۇچە كەچ كىرىپ ھىرىپمۇ قالدۇ ھە قاچان، ئوخشىتىپ بىر تەخسىدىن

لەغمەن ئەتكىنە، مەن ئىغىر نەرسىلىرىنى چۈشۈرۈشىگە ياردەم قىلاي

–ماي ماقۇل غوجام، –دېدى مائىسخان، ئاران قويغان ئوسمىلىرىنى قوشنىلىرىغا داغلىيالمىدىغانلىقىدىن كۆڭلى يىرىم بولۇپ.

ئانچە يېڭى بولمىسىمۇ، ئازادە ئىككى ئىغىز ئۆيگە كۆچۈۋالغان بۇ بىر جۈپلەر بەكلا خوشال ئىدى. ئۇلارنىڭ ئۆزلىرىگە قوشنا بولۇپ كەلگەنلىكىنى مائىسخان دوقمۇشتا شىمشىكە چىقىپ ئولتۇرۇپ جاھاننىڭ پارىڭنى قىلىدىغان قوشنىلىرىغا يەتكۈزۈپ بولدى.

–شەھەرلىك بولغاچقا ھالى چوڭدۇر ھە قاچان، –دېدى مائىسخاننىڭ ئوڭ بىقىنىدا ئولتۇرۇپ قارىلىدىغان شىمشىكە چىقىۋاتقان تۇرغۇناي باخشى.

–يەنە سەندەك، بىزدەك، ئۈستىگە تاغار ئارتىۋالغاندەك يۈرمەيدۇ، دېگىنە قىرى باخشى، ھى ھى ھى كۈلدى بىر كۆزى سەل ئالغاي قۇربانەم.

–نەدىكى گەپنى قىلىدىكەنسىلەر خوشنام، –دېدى مائىسخان ھاپجانلىنىپ. قولۇمغا قول بولۇۋاتىدۇ

دەڭلار كىلەر، كەلمەيلا. شۇنداق سەھەر تۇردىكەن. ھويلا-ئارام دىگەننى چىندەك پاكىزە تازىلىۋىتىدۇ. بىزنىڭ ياغۇزلۇقىمىزنى پەقەتلا چاندۇرمايۋاتىدۇ دەڭلار. ئۇنىڭ ئۈستىگە تاماققىمۇ

شۇنداق ئۈستىكەن. بىز ئىسىمىمۇ ئاڭلاپ باقمىغان كاتلىت دەمدۇ ئىشقىلىپ شۇنداق بىر خىل تاماقلارنى ئوخشىتىپ ئىتىدىكەن. تولا ۋاقتلاردا ئىشتىن كەچ كىلىدۇ، شۇڭا تاماققا چاقىرىمەن.

قاچىنى ھەرگىز ماڭا تاشلاپ قويمايدۇ دەڭلار، ھى ھى ئۆزىمۇ تۇمۇچۇقتەكلا بىر ئۆز خىنىم، قايسى كۈنى يۈز-قوللىرىمنىڭ يىرىكىلىشىپ كەتكىنى كۆرۈپ كىچىك قۇتىدا بىر پۇراقلىق ماي بەرگەن

ئىدى، سۈركىسەم ئوڭشىلىپلا كەتتى قاراڭلار.

–ئىيىيەي، قىرغاندا ساڭا نىمە ئەڭلىك ئۇ، ماڭا بەر، مەن ئىشلىتىپ باقاي، –دېدى گەپكە قۇلاق

سىلىپ ئولتۇرغان تۇرسۇناي جالداق.

ئوش، سەن جالداققا نەنىڭ مېيىكەن. ئاۋۇ ئىرىڭ دىگەن تاز ئىلىپ بەرسۇن، نىمىگە تەگكەن

ئۇنىڭغا ھى ھى ھى

مايسىخاننىڭ شۇ گىپىدىن كىيىن ئاياللار كونا ئادىتى بويىچە < مەھەللە قىسقا خەۋەرلىرىنى > بىر-بىرىگە يەتكۈزۈشكە باشلىدى.

بۇ بىر كىچىك مەھەللە، كىمىنىڭ ئۆيىدە چىغراق يۆتەلسە شۇ زامانلا ھەممە بىلىپ كىتىدىغان، كۈلكىمۇ، يىغىمۇ بولۇپ تۇرىدىغان بىر مەھەللە. ئەمما شىمشىكە چىقىپ، ۋاتىلداپ ئولتۇرغان بۇ بىر نەچچە ئاياللار ئۇيغۇرلارنىڭ ھەقىقى قوشنىدارچىلىقىنىڭ يېزىلاردا بولسىمۇ داۋاملىشىۋاتقانلىقىنى ئىپادىلەپ تۇرۇپتۇ.

dewir

6

ۋايىجان،،،،،

قاتتىق زەربە بىلەن ئۇرۇلغان بىر كاجات ئىمىن ئورۇق ئىسىملىك ئەمدىلا 12 ياشقا كىرگەن بۇ بالىنى ئارقىسىغا ئۇچۇرۋەتتى .

ھەي ھارامدىن بولغان شۇم، كىمىڭنى ئاخماق قىلسەن؟ قاراپ تۇرسام بەش يۈەننى ئايرىم تىقۋاتسەن؟ تاپقان پۇلنى تولۇق تاپشۇرماي ئاناڭنىڭ قىشىغا ئاپىرامتىڭ؟ ئۆلگۈڭ كەلدىمۇ ئىتنىڭ بالىسى؟

شۇنچىلىك ئوماق، ئۇيغۇر پەرزەنتىنى بوزەك قىلىۋاتقان كىمدۇر دەپ ھەيرانلىق بىلەن بۇ ۋەھشى ئىنساغا سەپسىلىپ قارىدىم. بۇ ئەسلى كۆزلىرىدىن ياۋۇزلۇق چىقىپ تۇرغان، يامان قىلىقلىرى بىلەن ھەر بىر كىشىگە سەلبىي تەسىر بىرىپ كىلىۋاتقان ئەرشىدىنكەن ئەمەسمۇ.

ئۇ كىچىككەنە بالىنى رەھىمسىزلەرچە ئۇراتتى. قولىدىكى تاماكنى غالىپلارچە بالىنىڭ ئورۇق

بەدىنىڭ ئۆيەر-بۇ يەرلىرىگە ياقاتتى. مۇنۇ ئالدىدا قارات تىزىلىپ تۇرغان ئونەچچە كىچىك بالا ئىمىغا تەگكەن تاياقنى يەپ قالماسلىق ئۈچۈن بارلىق يانچۇقلىرىنى تەتۈر ئۆرۈپ پۇلىنىڭ ھەممىسىنى خوجاينىغا تاپشۇردى .

ئۈرۈمچىنىمۇ سىستىمىلىق، ئەتراپىغا شايكا توپلاپ، بالا ئالداپ <سودا > يولىغا كىرگەن بۇ ھايۋان ھازىر خىلىلا ئەتىلىنىپ قالغان. ئەمدىلىكتە شاخىي كۆچىلىرىدا غالىپلىق مارشىنى ياڭرىتىۋاتقان ئىدى. نۇرغۇن ئاتا-ئانىلارنى زار قاقشىتىپ، مەكتەپتىنلا ئالداپ ئەكىلىۋالغان بۇ نارسىدىلەر ھازىر بۇنىڭ قۇللىرى، قىزلار خۇددى دىدەك ئىزۇرادەك، ئوغۇللار ئۇنىڭ ئاسالىق پۇللىرىنىڭ ئىشلەپ تاپقۇچىسى ئىدى. كىچىككىنە نازۇك غۇنچىلارنى توڭگۇزلارنىڭ نەپسىنى قاندۇردىغان ئويۇنچۇق قىلىپ بەرگەن بۇ ھايۋان ھازىر <ئاكىلىق > تونغۇ ئورۇنۇپ، يۈزلىرىگە ھارام قانلىرى يۈگرۈپ خىلى رەڭ تۈزەپ قالغانىدى .

ھەي ئىمىن دىگەن ئىتنىڭ كۈچۈكى! بۇدا يەنە شۇنداق كۆزۈمنى غەلەت قىلىشقا ئۇرۇنىدىغان بولساڭ تىرەڭنى تەتۈر سويۇپ داپ كىرىمەن. بۈگۈن ساڭا تاماق يوق شۇم، كۆزۈمدىن يوقال، ھەممىڭ يوقۇلۇش .

كىچىككىنە گۈندىخاندا، پاسكنا، زەي يەردە تىقىلىشىپ ياتقان بۇ سەبىيلەر ئۈستىدە قوغلاشماق ئويناۋاتقان چاشقانلارغىمۇ پەرۋا قىلىشقۇدەك ھالى يوق، پەس ئاۋازدا بىر-بىرىگە ئۆتكەن كۈنلىرىنى سۆزلەپ بىرىشىدۇ. ئاپىسى ئىچ دەپ زورلىغان سۈتلەرنى چاندۇرماي تۈكۈۋەتكەنلىرىنى، قۇۋۋەت بولىدۇ دەپ يانچۇقىغا سىلىپ قويغان ياقاقنى ئۆيدىن چىقىپلا بىر-بىرىگە ئىتىپ ئويناپ تاشلىۋەتكەنلىرىنى تەكرار - تەكرار كۆز ياشلىرىنى تۈكۈپ تۇرۇپ بىر-بىرىگە دەپ بىرىدۇ. ئەڭ كىچىكى 8 ياش، چوڭى 14 ياشلىق بولغان بۇ مىللەتنىڭ كەلگۈسى قۇرغۇچىلىرىنىڭ، ئۇيغۇرنىڭ ئۈمۈتلىرىنىڭ ھازىر ئارتۇقچە ئارزۇسىمۇ قالسىغان، ئۇلار پەقەت خوجاينىدىن تاياق يىمەسلىكىنى، بار ھۈنرى بىلەن پۇل تىپىپ چۈشتىغا سىلىپ بەرسە كۆڭلى ئىلىشىدىغان بىر قاچا يۇندا تاماقنى ئىنتىزارلىق بىلەن

كۈتۈشۈدۇ. پۇل ئۈچۈن ئاتا-ئانىسىنى سېتىۋېتىشتىن يانمايدىغان بۇ <ئۇيغۇر> خوجايىنلار شىنجاڭنى باشقا شەھەرلىكلەرگە <ئوغرى، قىزلىرى پاھىشلىككە بەك يارايدۇ > دەپ تۇنۇشتۇردۇ. ئەگەر سىز ئىچكىرى ئۆلكىلەرگە بىرىپ ياتاق ئىزلىسىڭىز ئىشىڭىز بەكمۇ تەس، چۈنكى سىز ئۇيغۇر. سىزنىڭ مىللەت كىملىكىڭىزنى بۇ يەردە ئاللىقاچان بىر كىملىك سېتىپ بولغان. ئۇلار سىزنىڭ ناھايىتىمۇ مەدەنىيەتلىك، ئالىملار كۆپلەپ چىقىپ، 20 ئەسىرنىڭ ئاخىرىدىن باشلاپلا بۇزۇلۇپ كەتكەن مىللەت ئىكەنلىكىڭىزنى ئاندا-ساندا بىلىدۇ خالاس. ئوتتۇرا ئەسىرلەردە دۇنيانى سوريغان ئەمەس، ئوغۇرلۇق، بۇزۇقچىلىقتا باشقىلارغا ئۆلگە بولۇپ بىرۋاتقان ئۇيغۇر دەپ قارايدۇ. -غەيرەت پالكۆزما؟

-ھى ھاكا مەن شۇ،- دېدى قىزلارنىڭكىدەك ئىنچىكە بىر ئاۋاز قارشى تەرەپتىن .
-ئۇكام مەن ئىككى كۈندىن كىيىن شىنجاڭغا بارماقچى، ماۋۇ قول ئاستىدىكى شۇملارنى ساڭا تاپشۇراي دەيمەن سېنىڭ بۇنداق ئىشلارغا خىلى ئىپىڭ بار. ئىش ھەققىڭ بۇرۇنقىدىن يۇقۇرى بولىدۇ.
-چاتاق يوق، ئاكا ئەتىلا يىنىڭغا بارىمەن.
-ok

سىزلىق كۈلكىسى بىلەن تىلفۇن تۇرۇپكىسىنى ئورنىغا قويغان ئەرىشىدىن بۇ قىتىم ئالاھىدە پىلان تۈزگەن ئىدى. ئۇنىڭ ئۈرۈمچىدە خىلى كۆپ شېرىكلىرى بولۇپ، بۇ قىتىم بارغاندا ئەڭ چىرايلىق قىزلاردىن 25 نى تاللاپ، ئۇسسۇلچىلىق يولى بىلەن ئەكەلمەكچى. ئۇنىڭ مەقسىتى قىزلارنى پاھىشلىككە سېلىپ، ھازىرقى پايدىسىدىن نەچچە ھەسسە ئارتۇق پۇل تېپىش، يەنە تىخى ئۇنى قولدىن ئىش كەلمەيدۇ دەپ ئەيىپلەيدىغان ئاتا-ئانىسىنىڭ يىنىغا بىرىپ بىر كالىك پۇلنى جاققىدە قويۇپ ئۆزىنىڭ قالىتىسى ئىكەنلىكىنى ئىپادىلەش ئىدى.

ئالاھىدە ياسانغا ئەرىشىدىن بايۋەتچە يامغۇرلۇق بىر كېچىدە شىنجاڭغا يول ئالدى. ئۇ بارسا پەرىزاتتەك گۈزەل 25 ئۇيغۇر قىزىنىڭ مەڭگۈلۈك بەختىگە ئولتۇردۇ. ئۇ بارسا مىللەتنىڭ كەلگۈسى ئانىلىرى بولغان 25 ئۇيغۇر قىزى ئۆز ئايىقى بىلەن ئازاپ يولىغا ماڭدۇ. ئۇيغۇرلار ئۈچۈن بۇ كىچىك يوقىتىش ئەمەس، چۈنكى بىزدە <ئەرىشىدىن > لەر بەك تولا.

ئۇسۇلچى قوبۇل قىلىش ئىلانى

شاڭخەي شەھەرلىك يېڭى دۇنيا ئۇسۇل ئۆمىكىگە ئۇسۇلچى قوبۇل قىلىمىز

يېشى 16 ياشتىن 22 ياشقىچە

بوي ئىگىزلىكى 150 : تىن 180 گىچە

ئىغىرلىقى : 45-60 قىچە

مەدەنىيەت سەۋىيەسى چەكلىمە يوق، لىكىن خەنزۇچىنى ئاڭلاپ چۈشەنەلەيدىغان بولۇشى كىرەك .

<ئۇسۇلدا ھەقسىز تەربىيەلەندۈرۈش چىرايى- تۇرقى كىلىشكەن. بەدىنىدە تارتۇق بولماسلىقى كىرەك.

ئايلق ماۋاشى 1800 يۈەندىن 3000 يۈەنگىچە، ياتاق، تاماق سىرتىدا.

پاھ، ئىلان ئەتىراپىغا ئولشۇپ كەتكەن قىزلار بىردە بويىغا، بىردە بەدىنىنىڭ ئۇ يەر-بۇ يەرلىرىگە قارماقتا.

-ئەجەپ ۋاقتىدا كۆرۈپتىمەن. سەنئەت مەكتەپتە بىكار ئوقۇپتىمەن دەپ يۈرۈپتىمەن تىخى. ئايلىق ماۋاشى 3000 يۈەنگىچە ئىكەن تىخى رەناغا تىزراق خەۋەر قىلماي. سان توشۇپ كەتمىسۇن يەنە.

-ئاشخانىدا ئايدا 250 كوي ئىلىپ ئىشلىگەندىن شۇ يەرگىلا بارمايمەنمۇ، ئالاپتەن ئۈرۈمچىگىمۇ كەلدىم مانا، بىچارە ئاتا-ئانىم ئازراق بولسىمۇ كۈنىنىڭ سىرىقىنى كۆرۈپ قالار

مانا پۇلنىڭ سانىنى كۆرۈپلا باشقىنى كۆرمىگەن بىر نەچچە قىزلار ھىچنىمىنى سۈرۈشتۈرمەيلا ئۆز ئايىقى بىلەن <ئۇسۇلچى >بولۇشقا تاللاندى.

ئۇق، چارچاپ ئۆلەيلا دېدىما.

قولىدىكى ئىغىر سومكىلار سەۋەبىدىنمۇ ئىشكىنى ئارانلا ئىچىپ كىرگەن رەيھان رەيھان ئۆيىدە ئەكرەمنىڭ يوقلۇقىنى كۆرۈپ لاسسىدە بوشىشىپ قالدى. سومكىلارنى تاشلىدىدە، ئاپىسى سىلىپ بەرگەن تاتلىق-تۇرۇملەردىن ئازراق ئىلىپ مایىسخاننىڭ يىنىغا چىقتى.

ئەسسالام ئاچا

ۋەي قىزىم قايتىپ كەلدىڭىزما؟ قىنى يۇقۇرغا ئۆتۈڭ، دەپتى مایىسخان قىزغىنلىق بىلەن. قاچان قايتىپ كەلگەننىڭىز؟

تىخى ھازىرلا كىلىشىم ئىدى، ئەكرەم سىرىتقا چىقىپ كەتكەن چىغى. ماۋۇ نەرسىلەرنى ئاپام بەرگەن، ئازراق بولسىمۇ تىتىپ بىقىڭ ئاچا،

بەكلا ئاۋارە بولۇپ كىتىپسىزغۇ قىزىم، جىندەك ئولتۇرۇپ تۇرۇڭ، قىزىق چاي ئىچسىڭىز ھاردۇقىڭىز چىقىدۇ، دەپتى گۈلسۇمخان چاي دەملىگەچ، ئاپىلىرىڭىز ياخشى تۇرۇپتىمۇ؟

ھەئە، مېنى يوقاپ كەتمەي پات-پات كىلىپ تۇر دەيدۇ، ئەكرەمنىڭ ئاتا-ئانىسىنىمۇ يوقلاپ چىقتىم، ئەسلى كىلىن بولغانكى ئۇلارنىڭ خىزمىتىنى قىلسام بولاتتى، لىكىن مۇشۇ يېزىدا ئىشلەپ قالدۇق.

خىزمىتىنى قىلىۋالدىغان ۋاقىت دىگەن ئۇزۇن قىزىم، قانچە ياشقا كىردىڭىز بۇ يىل؟

24-كە

گۈلدەك چاغلىرىڭىزگەن ئەمەسمۇ، سىزدەك چىرايلىق، ھەممە يەرلىرى قاملاشقان چوكان ئاز جۇمۇ، چېچىڭىزنى كىسىپ سالماڭ جۇمۇ، سىزگە قارىسام ھەقىقىي ئۇيغۇر قىزىنى كۆرگەندەك بولىمەن، ئاۋۇ نادىرە ئۇنىمىغىنىمغا قويماي بىر ئوبدان چېچىنى بۇدرە قىلىۋاپتۇ قۇش چاڭگىسىدەك. ئەكرەم ئىككىڭلارغا بەكمۇ ھەۋىسىم كىلىدۇ، ئالتۇن ئۇزۇككە ياقۇت كۆز دىگەن شۇدە، كۆز تەڭمىسۇن بالام

ھى ھى

كونىراپ كەتكەن ياغاچ ئىشكىنىڭ غاچ قىلىپ ئىچىنىشلىق ئاۋازدا ئىچىلىشى بۇ ھەمداستىخانلارنىڭ

پارىگىنى ئۇزۇپ قويدى.

بوسۇغدا ھەيكەندەك قىتىپ تۇرغان، قارا كاستىيۇم - بۇرۇلكا، قارا كۆزەينەك، قولدا قارا چامادان كۆتۈرگەن بۇ <قارا> ئىنساننى مائىسخان دەماللىققا ئىلغا قىلالىدىيۇ. بىر نەچچە سىكىنۇتتىن كىيىن ئۇ ئۆزىنىڭ ئىشتاننىڭ پۇشقىغا پۇتلىشىپ يۈردىغان ئەتۋارلىق ئوغلى ئىكەنلىكىنى بىلىپ قۇچاقلىرىنى كەڭ يېيىپ بالغا يۈگۈردى.

-جىنىم بالام بۇ سەنمۇ؟

ئالدىغا يۈگۈرۈپ كەلگەن ئانىنى سوغۇق قۇچاقلىرى بىلەن قارشى ئالغان بۇ ۋاپاسىزنىڭ كۆزلىرى تەمتىرەپ، نىمە قىلارنى بىلمەي ئولتۇرۇپ قالغان رەيھانغا چۈشكەن ئىدى. ئۆزىگە ئەسەبىيلەرچە تىكىلىپ تۇرغان جىرتاق كۆزلىرىنى قارا كۆزەينەك ئارقىسىدىن رەيھان بايقىيالىدى.

سەلەرنى سىغىنىپ كەلدىم ئاپا، بۇ خىنىم كىم ئۆزى؟ بۇرۇن كۆرۈپ باقمىپتىكەنمىنا؟

ئاۋال قولۇڭدىكىنى قويۇپ يۇقۇرغا ئۆت بالام، - دېدى مائىسخان ئوغلىنىڭ بىزەڭلىكىدىن خىجىل بولۇپ. بۇ ياق يېزىلىق دوختۇرخانىنىڭ دوختۇرى، ئەر-ئاياللار ھازىر بىزگە خوشنا ئولتۇردۇ.

-ئەر-ئاياللار دىگەن، مەن تىخى، ھى ھى كۆزىڭ يىغىنى يىگۈدەكلا چىرايلىق ئىكەن،،،

مائىسخان كىلە-كەلمەيلا باشلانغان قىلىقسىزلىقتىن بىر قىسىم بولۇپ كەتتى. ئانا-بالا ئىككىسىگە قاراپ نىمە قىلارنى بىلمەي قالغان رەيھان تىزراق چىقىپ كىتىش ئۈچۈن دۇئاغا قول كۆتۈردى. مائىسخان ئاچام بۇنداق ئوغلىنىڭ بارلىقىنى ئەجەپ ئىيتىمىپتىكىنا <دېدى ئۇ دۇئا قىلغاچ.

-كەچلىك تاماقنى مۇشۇ يەردە قىلايلى قىزىم، تاغىڭز ئەتىگەن قوي سويغان، يېغى گۆشتە ئوخشۇتۇپ بىر مانتا قىلايلى، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئوغلۇمۇ قايتىپ كەلدى.

-چوڭ ئايالنىڭ گىپىنى يىرالمايغان رەيھان ماقۇل دەپ ئۆيىگە يىنىپ چىقتى. ئۇ تىز-تىز قەدەملەر

بىلەن ئۆيىنىڭ ئىشىكىنى ئىچىپ كىرىشىگىلا ئەكرەم ئۇنى چىڭ قۇچاقلىۋېلىپ بىر ئىغىزمۇ گەپ

قىلىشقا پۇرسەت بەرمەي سۆزلەپ كەتتى.

– ئىككى كىچە سەن يوق، مېنى دەششەت قار بېسىپ كەتتى دىگەنە، بۇنىڭدى كىيىن شەھەرگە

كىرسەڭ قونماي يىنىپ چىڭ جۇمۇ جىنىم.

– قۇيىڭە سىزنى، ئەر كىشى تۇرۇپ قورقۇنچاقلىقنى، يەۋە تىسچۇ چېشى جىنلاردىن بىرەرسى

– ھى ھى سېنى سىغىندىم، نەگە كەتتىڭ سومكىلارنى تاشلاپ قويۇپ؟

– مايسىخان ئاچامغا ئاپام بەرگەن يىمىشلاردىن ئازراق بىرەي دەپ كىرگەن. بىردەم ئولتۇرسام

يۈچۈنلا بىرسى كىرىپ كەلدى، شۇنىڭ بىلەن يىنىپ چىقتىم. كەچتە بىرگە تاماق قىلايلى دەيدۇ، ماقۇل

دەپ قويدۇم تىخى. ھە راسى ئاپاملار سىزگە دەپ بىر نەرسىلەرنى سىلىپ بىرىۋاتاتتى ئەتەۋارلىق

كۈيۈغۇل، ئۆزىڭىز كۆرۈڭە ئىلىپ، يەنە بىر گەپ سىز دەنەن كىتاپ تىخى كەلمەپتۇ كىلەرقى قىتىم

كىرگەندە ئىلىپ قوياي دەيدۇ. بىردەم ئۇخلىۋالاي، ھىرىپ كەتتىم

– ماقۇل خوتۇن، بىردەم ئۇخلىۋال،،،،،

رەيھان مانتىنىڭ قىيمىسىنى قىلغاچ، چايخاننىڭ بىر بۇلۇڭدا ئەكرەم بىلەن پاراڭلىشىپ ئولتۇرسىمۇ

تۇرۇپ-تۇرۇپلا ئۆزىگە تىكىلىپ قالغان كۆزلەر بىلەن كۆز بېقىشىپ قىلىپ بىر قىسىملا بولۇپ قالدى.

نىمانداق تەلەتى سەت بىر نىمىدۇر، ئادەمگە ئىش تىپىپ بەرمەس دىگەنلەرنى خىيالىدىن

ئۆتكۈزدى، بەك ئارتۇقچە ئويلاپ كەتكەنلىكىنى ھىس قىلىپ ئىشىنى داۋاملاشتۇردى، لىكىن بۇ

سىرلىق قاراشلار يەنە نە چىچە قىتىم يۈز بەردى.

– كاساپەت، بىر يۇتۇم سۇ بىلەن يۇتۇۋەتكۈدەكلا چىرايلىقكەنا. پاھ، پاھ، ئاپئاق بويۇنلىرى، تولغۇشۇپ

تۇرغان چاچلىرى، ئادەمنى مەس، ئەلەس قىلىپ قويدىغان ئاۋۇ خۇمار كۆزلىرى يۈرەكلىرىنى

ئوينىتىپلاۋەتتىغۇ. ئۇق، بۇ تۇمۇچۇقنىڭ ۋىسالىغا يىتىدىغان بىرەر يولنى تاپمىسام بولمامدۇ

نىمە، ماڭا نەدە داردىن قاچقان قىرى خوتۇنلار ئۇچىرايدۇ، مۇشۇنداقتىن بىرسى ئۇچىرسا 10 ياش

ياشروپ كەتمەسىدىم، ۋاي يۈركىم

كۆڭلىگە بىر دەمدە نەچچە خىل خىياللارنى پۈككەن ئەرىشىدىن ئۇدۇلىدىكى ئۆينىڭ چىرىقى

ئۆچكىچە قاراپ ئولتۇدى.

پ

ھىلىقى بىر كەلگەنچە بۇ يەرگە قايتا كېلىپ باقماپتۇق ھە رەيھان، - دېدى ئەكرەم ئۈستەڭ قىرىدا
سالقىن شامالدىن ھۇزۇرلىنىپ ئولتۇرغان ئايالىغا قاراپ.
- شۇنى دەيمەن، خىزمەت قىلىمىز دەپ بىر يىلنىڭ قانداق ئۆتۈپ كەتكەنلىكىنى بىلمەيلا قاپتۇق.
دىگەن بىلەن مايسىخان ئاچىنىڭ ھىلىقى بالىسى ئۇزاق تۇرمىدى بۇ يەردە، بولمىسا ئۇلارنىڭ ئۆيىدە
بىر مىنۇتمۇ ئولتۇرغۇم يوقتى.
- قانداق دەيسەن خوتۇن؟
- نىمىگە بولاتتى، ئۇ بىرنىمىنى كۆرسەملا بەدىنىمگە تىترەك ئۇلىشىپ كىتىدۇ. ئۇنىڭ ئۈستىگە كىلە
ھەپتە بىلىم ئاشۇرۇشقا ماڭسىز، سىز كەلگۈچە بىرەر ئىش بولۇپ قالارمىكىن دەپ ئەنسىرگەن
ئىدىم. خۇداغا شۇكىرى ئۇ ئاۋال كەتتى، پاك مۇھەببەتنى ئاللاھ ئىگەم قوغدايدىكەن.
- ئارتۇقچە خىياللاردا بولما خوتۇن، - دېدى ئەكرەم ئايالىغا .
- ئۇغۇ شۇ، سىز كەلگۈچە تاقىتىم - تاق بولىدىغان بولىدە، - دېدى قىز كۆزلىرىگە ياش ئېلىپ

بارماي دىسەم يا ئۇنمايسەن، مەن كەلگۈچە شەھەردە ئىشلەپ تۇر دىسەم ئۇنىڭغىمۇ كۆنمەيسەن، سېنى بۇ يېزىدا تاشلاپ قويۇپ بىر كۆزۈم ئارقىدىلا كىتىدىغان بولىدە ئەمدى.

مەنلا ئەمەس، سىزنى ساقلايدىغان يەنە بىرسى بار جۇمۇ، دېدى رەيھان قىزارغىنچە.

بىلىمەن جىنىم، ئۆزۈڭگە قاتتىق دىققەت قىل، مەن قايتىپ كەلگۈچە ئىغىرلىشىپ كىتسەن ھە قاچان، سېنى جاپاغا قويدۇم، بۇرۇن بەرگەن ۋەدەمدە تۇرالمىدىم.

ئۇنداقمۇ دەپ كەتمەڭ، بىر ئوبدان تۇرمامدىمەن، بىر نەچچە ئايلاردىن كىيىن ئۆيۈمگە كىرىپ كىتىمەن ئەمەسمۇ، ئەنسىرىشىڭىزنىڭ ھاجىتى يوق، جۈرئەت ئۆيەگە قايتايلى، نەرسە كىرەكلىرىڭىزنى تەييارلاپ بىرەي.

ماقۇل ئوماق شۇم

ئەمما بارلىق كۆڭۈلسىزلىك، جۇدۇنلۇق كۈنلەرنىڭ ئەكرەم يېزىدىن ئايرىلىش بىلەنلا باشلىنىدىغانلىقىنى رەيھان خىيالغا كەلتۈرمىگەن ئىدى.

يولدىشىنى ئۇزىتىپ قويغاندىن كىيىن تىخىمۇ يالغۇزلۇق ھىس قىلغان رەيھان بىكا قالغان تولا ۋاقتلارنى مايسىخان ئاچىنىڭ يىنىدا ئۆتكۈزدى.

تولمۇ ئاق كۆڭۈل، خۇددى ئاپىسىدەكلا مېھرىبانۇ ئايال، قىزغا قانداق قىلسا ھامىلىنى ياخشى كۈتكىلى بولىدىغانلىقىنى ئۈگىتەتتى.

ئەمدىلا ئىككى ئايلىق بولغان ھامىلە رەيھاندا بەكمۇ ئۇلۇغ ئانىلىق مېھرىنى ئويغاتقانىدى.

دۇنيادىكى جىمى ئانا بولغۇچىلار بىشىدىن كەچۈردىغان بۇ ھامىلدارلىق مەزگىلى، ئانا بولغۇچى

كىشىگە ئارزۇ-ئۈمۈت، پەرزەنت ئىشقىدىكى بەختىيار تىلەكلەرنى ئاتا قىلىدىكەن كىچىككەنە

تۆرەلىمگە بولغان مۇھەببىتىنى ئۆزىنى بىلەن يۇغۇرۇپ كىتىدىكەن ئەمەسمۇ.....

ئۇ ئۆزىنىڭ ئانا بولىدىغانلىقىنى بىلگەندە ئەكرەم ئايالىدىن ئۆتە خوشال بولغان ئىدى:

جىنىم رەيھان، مېنى تولمۇ بەختلىك قىلىدىغان بولدىڭ دەپ.

ئىككىمىز ئوخشاش

شۇنداق ئىككىمىز تەڭ بەختلىك تاتلىق.

ئۇ ئايالنى تىخىمۇ چىڭ قۇچاقلدى، شۇ چاغدا رەيھان تولىمۇ سۆيۈنۈپ ئۆزىنى دۇنيادىكى ئەڭ بەختلىك ئايال ھىساپلىغان ئىدى. شۇ چاغدا ئۇ يەنە ئەكرەم بىلەن بىر كىچە دىگۈدەك ئۇخلىماي

پاراڭلىشىپ چىققان

بالىنىڭ ئىسمىنى نىمە قويسىز رەيھان؟

سىزنىڭ خالىغىنىڭىزچە بولسۇن، دېدى ئۇ بەختىيار كۈلكىسى بىلەن

ئاللاھ نىسىپ قىلىپ قىز تۇغساڭ ئىسمىنى لالە قويايلى، خۇددى سەندەك ئاپئاق،، خۇمار كۆزلۈك بىر

قىز بولسۇن. ئوغۇل تۇغساڭ نۇرتاي قويايلى، نۇرتاي ھاجىمىدەك ساخاۋەتلىك بولۇشقا ئاللاھ نىسىپ

قىلسۇن

ھى ھى ماقۇل

بۇ سۆھبەتلەر بولۇپ ئۇزۇن ئۆتمەي، ئەكرەم ئۇنىڭغا تاتلىق ئەسلىمىلەرنى ھەمراھ

قىلىپ، پىشانىسىگە يىنىك سۆيگەنچە بۇ قەدىردان ئايالدىن قىياماسلىق ئىچىدە ئايرىلدى. رەيھان

يولىدىشىدىن پات-پات كىلىپ تۇردىغان تىلپۇن، يەنە ئۇلار قالدۇرغان گۈزەل ئەسلىمىلەرنى

ئەسلىگە چ ئالدىراش ئىشلەيتتى.

—ئەجەپ ئىسىمدىن چىقىمىدى ھىلىقى تۇمۇچۇق

—كىمىنى دەيسەن ۋا ئاكا؟

—ئۆتكەندە ئۆيۈمگە بىرىپ كەلگىنىم ئىسىغىنىدۇر،—دېدى ئەرىشىدىن ئالدىدىكى توخۇ پايچىقىنى

يالىماپ يۈتۈۋاتقان غەيرەت پالكۆزگە

—شۇنداق

—ھويلىدىكى بىكار قالغان ئۆيىنى، شەھەردىن خىزمەتكە چىققان ياش ئەر-ئاياللارغا ئىجارە بىرىپتۇ

دىگىنە. ھىلىقى ئايالى كاساپەت، كۆزنىڭ يىغىنى يىگۈدەك گۈزەلكەن ئەمەسمۇ

—ھەي ئاكا. ئەتراپىڭدا تىرىقتا توختىغۇدەك نى-نى قىزلار تۇرسا ئەمدى خەقتىن ئاشقان خوتۇنغا

كۆزۈڭنى قىزارتىپ يۈردۈڭمۇ،—دېدى ئۇ خوشامەت ئارلاش.

—ماڭاۋا گۈي، ئاۋال كۆرۈپ باقە سەنمۇ، زۇۋانىڭ تۇتۇلۇپ قالدۇ. مەن مۇشۇ كەمگىچە ئۇنىڭدەك

ئوماق، تەبىئىي گۈزەلنى كۆرۈپ باقمىغان، يۈركىمگە ئوتنى يىقىپلاۋەتتى، شۇنچە قارساممۇ ماڭا قارار

كۆزى يوق، ئارانلا قايتىپ كەلدىم دىگىنە بۇ يەرگە.

—ھە راس ھىلىقى <ئۇسۇلچىلار>نى ياخشى ئورۇنلاشتۇرغانسەن ھە؟>

—ھى ھى ئورۇنلاشتۇرمامدىغان، تازا ئەپلىدىم دىگىنە، ئارلىقتا بىر قانچۇقنىڭ ئۆلۈۋالغىنىنى ھىساپقا

ئالمىغاندا قالغانلىرىغا پىچاقنى بىلەپ بىرلا تەڭلىۋىدۇق زۇۋانى ئۆچتى، ھازىر سودىمىز بەك ياخشى

دەيمەن، خىرىدارلار كۆپ، كىرۋاتقان كىرىمىنى ئۇدۇللۇق بانكا ھىساۋىتىغا ئۇرۇپ تۇردۇم.

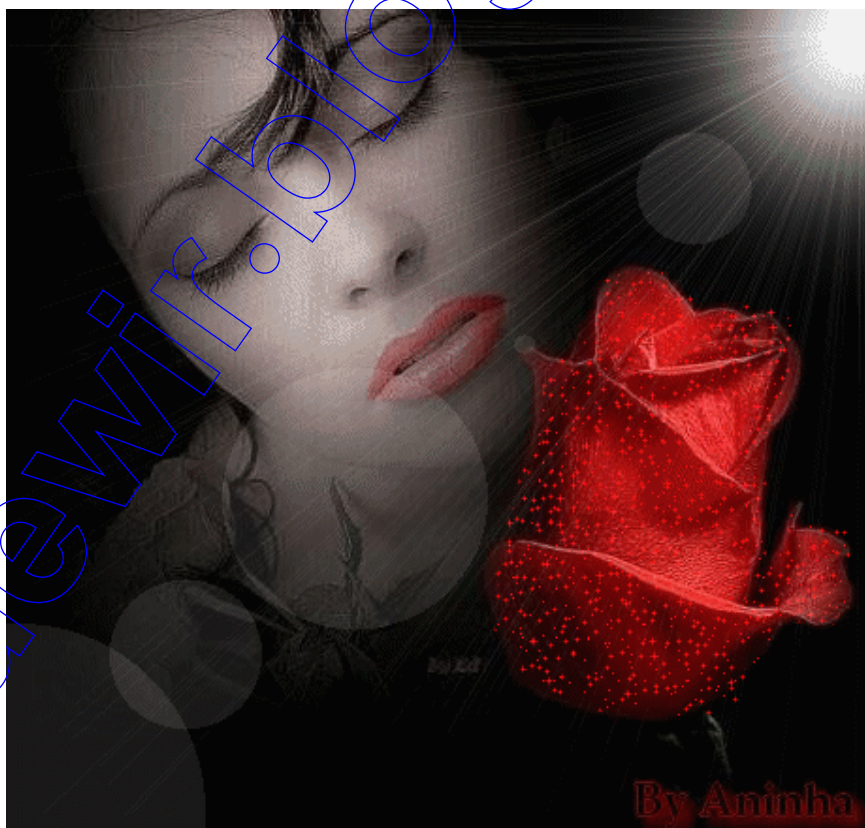
—يارايسەن، بىر ئىش،،،،،كىلە ھەپتە مەن يەنە شىنجاڭغا باراي دەيمەن، بۇ قىتىم ئىزراق <تاماكى >

ئىلىپ بارغاچ ھىلىقى خىنىمىنى بىر كۆرۈپ كىلەي،،،،،ئاھ يۈركۈم، ھى ھى

—ھازىر ۋاقتى ئەمەس دېدى پالكۆز جىددىي تەلەپپۇزدا، ساقچىلار قاتتىق ھەرىكەتتە ھازىر، بولسا بىر

ئىككى ئايلاردىن كىيىن چىق، قىز تۇرماق بىشىغىنىمۇ ئايرىلىپ قالىسەن بىكا،،،،،

—بۇمۇ توغرا مەسلىھەت، بولدى ئىشىڭغا ماڭ، مەن چىقىپ شۇمتەكلەر تاپقان پۇلنى ئۆتكۈزۋالاي
بۇلارنىڭ ئىچكىرىدىكى بەختلىك ھايات كارتىسى مانا مۇشۇنچىلىك. پۇل، تاماكا، قىز ئۇلارنىڭ
ھايات نىشانى، ئۇلاردا نە ۋەتەن، نە خەلقى يوق، ،،،،،،،،،،،،،،،،،،،، ۋەتەن، مىللەت دەپ قاقشىغانلار
بۇلارنىڭ نەزىرىدە پەقەت ئارتۇقچە ئاخماق كىشىلەر خالاس
شۇنداق قىلىپ بىر نەچچە ئايىنى تولىمۇ تەستلىكتە ئۆتكۈزگەن ئەرشدىن بۇرۇنقى خوجاينىق
سالابتى بىلەن مۇقەددەس ئانا ۋەتىنىگە ئىككىنچى قىتىم مەينەت ئايىقىنى باستى .

ھەش-پەش دىگۈچە ئۇ كەتكەنگە ئىككى ئاي بولۇپ قاپتۇ، ئويلىدى رەيھان تەشتەكتىكى گۈللەرگە سۇ قۇيغۇچ. بۇ ئۇنىڭ ئەكرەمگە ئەڭ مۇھتاج مەزگىللىرى بولۇپ، ئۇنىڭ قايتىپ كىلىدىغان ۋاقتىنى بىلىشىمۇ ھەر كۈنى چىقىپ يولغا قاراپ كىتەتتى. ھىجرانلىق كۈنلەرنى يولدىشىدىن ئاندا-ساندا كىلىپ تۇرغان تىلفون بىلەن قانائەتلەندۈرەتتى.

جىم يات، -دېدى رەيھان قورسىقىنى ئاستا سىيلاپ، خۇدا بۇيرىغان بىر كۈنى چوقۇم چىقىسەن بۇ دۇنياغا.

-ھوي رەيھانگۈل، بارمۇ سىز خان؟

مايسخاننىڭ سوزۇپ چاقىرغان ئاۋازى ئۇنىڭ خىياللىرىنى ئۈزۈپ قويدى.

-ھە، مانا ھازىر چىقىمەن ئاچا

-ماڭا قاراڭ قىزىم، -دېدى مايسخان ھاسراپ تۇرۇپ، شۇنداق ئالدىراش كىردىم خوشنىنىڭ ئۆيىدىن، كىچىك قىزى قولىغا قايناقسۇ ئۆكۈپتۇ، بىر قاراپ قويايمسىز، بۈگۈن شەنبە دەپ دوختۇرخانىسىمۇ ئاچمايدۇ.

-ماقۇل ھەدە جۈرۈڭ ئەمسە

بىلىكىنىڭ تۆۋنى شەلۋەرەپ كەتكەن قولىنى كۆرۈپ، رەيھاننىڭ شۇنداق كۆڭلى ئىلىشىپ كەتكەن بولسىمۇ، ئۆزىنى قاتتىق تۇتۇۋېلىپ چىرقىراپ يىغلاۋاتقان قىزنىڭ قولىنى كۆرۈشكە باشلىدى.

مايسخان، رەيھاننى خوشنىسىنىڭ ئۆيىدە قالدۇرۇپ دەرۋازىسى ئالدىغا كەلگەندە ئوغلى ئەرشىدىن چامادىنى تاكسىدىن چۈشۈرۋاتاتتى. ۋاي جېنىم بالام، كەلدىڭمۇ، -دېدى مايسخان خالار- خالىماس قۇچاق ئىچىپ كەلگەن بالىسىغا ئۆزىنى ئىتىپ. ئاپىسىغا ئەگىشىپ قوراغا كىرگەن ئەرشىدىننىڭ كۆزلىرى ئوغرى مۇشۇكتەك نىمىندۇر ئىزلەۋاتاتتى .

-دادام قىنى ئاپا؟

-ئېتىزغا كەتكەن، سەل تۇرۇپ كىلىپ قالامىكىن.

— ماۋۇ قوشنىلار كۆچۈپ كەتتىمە؟

— ياق

ئۇق، سىزلىق كۈلدى ئەرىشىدىن. ئەمدى ھىلىقى گۈزەلنى قولغا كەلتۈرۈشنىڭ ئامالنى قىلاي ھېرىپ. چارچاپ كىرگەن رەيھاننىڭ كۆزى ئەرىشىدىن كەچۈشۈشى بىلەنلا ئە رۋاھى ئۇچتى .

— سالام خان

— ياخشىمۇ، ئۇ شۇنداق دەپلا كەينىگە قارماي ھۇجرىسىغا كىرىپ كەتتى.

ھىم، كاساپەتنىڭ ھالى خىلى بار ئۆزىچە، قىنى قاراپ تۇر، كەينىدىن ئۆزەڭ يۈگىرەيدىغان بولسىەن، شۇنچە قاش ئاتسام قاراپچۇ قويمايدا مەندەك كىشىكەن يىگىتكە. ئەمدى ئىشىمنى باشلاي.

— نىمانداق ھويلىنىڭ ئوتتۇرسىدا بۇتتەك قىتىپ تۇرۇپ كەتتىڭ؟— دېدى ئاسىم مۇرسىدىكى كەتەننى يەرگە تاشلاپ.

— ھى ھى كەلدىڭمۇ دادا

— كۆرمە يۇتاتمىسەن،،،، قاچان كەلدىڭ؟

— تىخى بايا كىلىشىم، سۆزىدىن بۇرۇن ھىجىيىپ كەتكەن ئەرىشىدىننىڭ كۈلكىسى دادىسىغا تىخىمۇ ياسالما تۇيۇلدى. يەنە نىمە شۇملۇقلارنى ئويلاپ كەلگەندۇر >بۇ دىگەنلەرنى تىزلىكتە خىيالىدىن ئۆتكۈزدى. چۈنكى ئوغلىنىڭ مىجەزى ئاتىغا بەش قولىدەك ئايان

— جۈرە، ئۆيگە كىرلى، ھازىرلا قايتمايدىغانسەن،— دېدى

— ھى ھى، ياقەي بىرەر. ئىككى ھەپتە تۇرۇپ قالامەنمىكىن، دادا

— نىمە ئۇ خانغا قاراپلا قالدىڭ،— دېدى ئاسىم بىزىپ ئولتۇرغان ئوغلىغا ئاچچىق بىلەن

— نەدە ئۇنىڭغا قارايمەن

—مىنى بىلىمەيدۇ دەپ قاپسەندە بالام، يىلاننىڭ كۆشىگىنى بىلىدىغان ئادەمەن، يولدىشى ئاز كۈندە قايتىپ كىلىدۇ، خەقنىڭ خوتۇنىغا كۆز قىزارتىپ يۈرمە، ماۋۇ يېزىدا بىزنىمۇ ياشىغىلى قوي بولامدا؟
—ئەنسىرمە، ۋا،،،، خەقنىڭ خوتۇنىغا چاقچاق قىلمىساممۇ ھازىر ئەتراپىمدا قىز دىگەن جىق <دادىسىغا يۈزىلەرچە ئىيتىلغان بۇ گەپنىڭ ئاستىدا، نۇرغۇن مەنالار بار ئىدى.>
ئەرشىدىن ھىچ پەرگە بارماي ئەتىگەن-كەچتە رەيھاننى كۈزىتىش بىلەن كۈن ئۆتكۈزدى.
ئەنە رەيھان ئالدىراش ئۆيىدىن چىقتى، پەرىزاتقا ئوخشايدىغان زىلۋا، چېچەنلىك چىقىپ تۇرىدىغان ئويناق كۆزلىرى، تال-تال كىرىپكەلەر بىلەن ئورالغان، خۇددى ئاللاھ بار گۈزەللىكىنى شۇ قىزغا بەرگەندەك. ئىنچىكە قاشلار،،،،، ئاۋۇ لەۋلىرىچۇ تىخى. ھەي بويىدا بارمۇ نىمە؟ تازا سەپسىلىپ قاراۋاتقان ئەرشىدىننىڭ كۆزلىرى قىزنىڭ بىلەن-بىلىنمەس كۆتۈرۈلگەن قورسىقىغا چۈشتى.

—ھاراملىق

ئۇ پۇرسەت كۈتۈۋاتاتتى، ئاتا-ئانىسى مۇشۇ قورادا بار ۋاقىتتا قىزغا يىقىنىلىشىدىغان پۇرسەت ئۇنىڭغا نەدە تۇرۇپتۇ، رەيھاننىڭ قوپال مۇئامىلىسى ئۇنى تىخىمۇ قىزىقتۇرۇپ بىرۋاتاتتى. لىكىن ئۇ تورنى تىخىمۇ كەڭ يېپىپ ئۆزىگە ئەڭ ئەپلىك، قولايلىق پۇرسەت ئىزلەپ، ۋاقتى كەلگەندە ئۇنىڭ ساخاۋەتچىسى بولۇشقا تەييارلاندى. ئۇ مەھەللىدىكى بىر نەچچە، ھاراق دىسە جىنىنى بىرىدىغان، تۇل خوتۇندىنمۇ ئۆتە ۋات-ۋات بىر نەچچە كىشىگە ئازراق بۇل بەردى ۋە ئۇلارغا ھىچكىمگە چاندۇرماسلىق شەرتى بىلەن ئۆز تەلىپىنى ئوتتۇرغا قويدى:

—مىنىڭ دىگىنىمنى ياخشى ئورۇندىيالىساڭلارلا ئىش پۈتكەندىن كىيىن يەنە 200 يۈەندىن قوشۇپ بىرىمەن، چوڭ ئىشىمۇ يوق، بىزنىڭ ئۆيىدە قوشنا ئولتۇرۇۋاتقان رەيھان دوختۇرنىڭ ئۈستىدىن ئۆسەك سۆز تارقىتىپ بىرىسەلەر، ئۇنى مەھەللىدىكى ھىزىمكەمنىڭ يېڭى توي قىلغان بالىسى نەغمەت بىلەن قوناقلىقتا كۆرۈپ قالدۇق دەيسەلەر، ئامال بار خەق ئىشەنگۈدەك ئايماي ماھارىتىڭلارنى ئىشقا سېلىڭلار.

—ھى ھى بۇ ئاسان ئىش دىيىشتى بۇ بىر نەچچە ئەخمەق كىشى.

ئېرىمنى ئارقاڭغا سىلىپ يۈردۈڭمۇ؟ يولدىشىڭ يوق ئە ر سىغىنىپ قاپتىكەنمەندە ۋۇ رەسۋا !

—نېمە؟ ساراڭ بولدىڭىزمۇ؟—دېدى رەيھان قۇلاقلىرىغا ئىشەنمەي

—ھە مانا، ساراڭ بولدۇم، گۈسماي بىلەن رەئىسە ، رەيھاننىڭ ئۇزۇن چاچلىرىدىن تولغان تۇرۇپ بېقىنلىرىغا تېپىشقا باشلىدى. قىزنىڭ چىرقىراپ ياردەم تەلەپ قىلغان ئاۋازىنى ئاڭلىغان مايسىخان يۈگرەپ كىرگەن بولسىمۇ بىلەتسىز ئويۇن كۆرۈۋاتقاندا ئىشك يىنىدا ئىپادىسىزلا تۇراتتى. رەيھان ۋارقىرايتتى، ئۆزىنى قاتتىق ئازاپلاۋاتقان ئۇزۇن چاچلىرىغا ئىسلىدى، چۈنكى ئۇ قوللىرى بىلەن قورسىقىنى قوغداۋاتاتتى. بۇ چىشى يولۋاسلار ئۇرۇپ ھارغان چىغى رەيھاننى يەنە تىللاشقا باشلىدى.

—جېنىم رەئىسە، مەن ھەرگىز يولدىشىمغا ۋاپاسىزلىق قىلىدىغان ئايال ئەمەس، ماڭا تۆھمەت قىلماڭلار قورسۇقۇمدىكى بالىنى بولسىمۇ ئايىپ قويۇڭلار،—دېدى رەيھان ئۆكسۈپ تۇرۇپ

—ۋۇ بۇزۇق، خۇدادىن قورقۇمسەن سەن؟ ئاخشام سۇ تۇتمەن دەپ بىر كىچە ئۆيگە كىرمىگەن ھىلىقى لامزەلە، ئەسلى سۇنى سەن بىلەن < تۇتۇپتىكىندە . > تىخى ئۆيگە كەلمىدى، بولمىغان بولسا ئىككىڭنى بىر يەرگە ئەكىلىپ ، خەلقى ئالەم ئالدىدا ئوچۇق رەسۋا قىلاتتىم، ئاۋۇ قورسىقىڭدىكى شۇمنىڭ بولسىمۇ ھۈرمىتىنى قىلساڭ بولمامتى؟ كىم بىلىدۇ ئۇنىڭ دادىسى كىم. دوختۇرمىش تىخى ، ۋۇ ئالۋاستى .

ئۇلار تازا تىللاۋاتقاننىڭ ئۈستىگە ئە ر شىدىن سىرتتىن ئوقتەك ئىتىلىپ كىردى.

—ھەي نۇمۇس قىلمايدىغان قىرى پاخشەكلەر. بىكاردىن نېمە خەقنى بۈزەك قىلىشىسەن دەيمەن، سەن ئىرىڭنى تۈز باشتۇرالمىي بۇ قىزنى ئۇرۇپ يۈردۈڭمۇ،—ئەمدى كۆزۈمدىن يوقالمىساڭ بوغۇزلىۋىتىمەن، دېدى ئۇ يېنىدىكى يوغان پىچاقنى چىقىرىپ .

ئە ر شىدىننىڭ ئەلپازىدىن چۆچىگەن ئىككى ئايال، رەيھانغا قاراپ تۈكۈرگەنچە چىقىپ كەتتى. ئوغلىنىڭ قاتتىق پىداكار بولۇپ كەتكەنلىكىگە ئەقلى يەتمىگەن مايسىخان ، رەيھانغا قاراپ تەئەددىي بىلەن:

—ئەتەلا بۇ ئۆيىدىن يوقىلىڭ خىنىم، بۇ سىزدەك ئاياللار تۇردىغان ئۆي ئەمەس، بىكا بالا-قازا يىتىپ

قالمىسۇن بىزگە، دەپ چىقىپ كەتتى.

تايقتىن بەكرەك، جىنىدىن ئۆتۈپ كەتكەن بۇ زەھەردەك گەپلەرنىڭ ئاخىرنى رەيھان پەقەت

غۇۋا، چۈشتەك ئاڭلاپ قالدى

ئەشدىن قىزنى كۆتۈرۈپ دوختۇرخانىغا يۈگۈرگەن ۋاقتتا نەغمەتنىڭ ئۆيىدىمۇ قاتتىق بوران

كۆتۈرۈلگەن ئىدى. قورقۇمسىراپ بىر بۇلۇڭغا تىقىلىپ قالغان نەغمە رەيھان يىگەندىنمۇ جىق تايىق

يەۋالغان بولۇپ، يولدىشى ئىشىكتىن كىرە-كىرمە يالا ياقىسىغا ئىسىلىپ قىلغان كۆكەملىكنىڭ ھازىر

بىرسىمۇ قالمىغان، يۈزلىرى كۆكۈرۈپ، مىشىلداپ ئولتۇراتتى. ..

نۇمۇس قىلمايدىغان شەرمەندە، بىكاردىنلا چىقىپ خەقنىڭ خوتۇنىنى ئۇردۇڭمۇ؟ ئالدىنقى ئايدا

ئۆلەي دەپ قالغان ۋاقتتا يېرىم كىچىكچە ساڭا ھەمراھ بولغان زادى كىم دەپ باقە ئىپلاس! خەق

نىمىلا دىسە ئىشەنمەن ۋۇ كالۋا بۇلۇڭنىڭ سۈيىنى ئىچكەنلەر. سەنچۇ ئاپا، قىرغاندا ئىشنى

سۈرۈشتۈرۈپ بىر گەپ قىلىشساڭ بولمايتتى، مىڭشە ھازىرلا چىقىپ كەچۈرۈپ سوراش. بىشنى تۆۋەن

سىلىپ چىقىپ كىتىۋاتقان ئايالى بىلەن ئايسىغا قاراپ تۇرغان نەغمەت چەكسىز خىجىللىق ئىچىدە

قالدى.

رەيھان ئەسلىگە كىلىپ دوختۇرخانىدىن چىققان ۋاقتتا ئۇنى ئەيىپلىگەن قوشنىلىرى يەنە مايسىخان

ئۆزى سوراپ ئالدىغا كىردى. لىكىن ئۇنىڭ كۆڭلى ئاللىقاچان بۇ يېزىلىقلاردىن قالغان، ئىشنىڭ

باش-ئاخىرنى سۈرۈشتۈرمەي نادانلارچە خەققە دۈشمەنلىك نەزىرى بىلەن قارايدىغانلاردىن بىزار

بولغانىدى .

—ئۆتۈپ كەتكەن ئىشلار، مېنى ئارامىدا قويۇپ چىقىپ كىتىڭلار،—دېدى ئۇ سوغۇقلىق بىلەن بۇ جەرياندا قاتتىق رول ئوينىغان ئەرشىدىن ھەر ھالدا قىزىڭ ئەتىگەن—كەچتە بولسىمۇ ئىلىق سالىمىنى كۆردىغان بولدى، لېكىن ئۇ بۇ يول ئارقىلىقمۇ نىشانغا يېتەلمەيدىغانلىقىنى بىلدى ئۇنىڭ ئاخىرقى ئۇمۇدى كىلەر ھەپتە قوشنا يېزىغا تويغا بارىدىغان ئاتا ئانىسى بىلەن ئچكىردىن ئىلىپ چىققان ئازران خىرۇئىدا قالغان ئىدى.

بىر زامانلاردا ئاسىيا قۇرۇقلۇقىنىڭ بىپايان باغرىدا ئارغماقلىرىنىڭ تۇياقلىرىدىن ئوت چاچرىتىپ،
سەييارىلەردەك ئەركىن ۋە بىمالال ياشاپ ئۆتكەن، كۆزنى قاماشتۇردىغان مەدەنىيەت مۆجىزىسى

يارتىپ، مەرىپەت يۇلتۇزى چاقىناتقان ئۇيغۇرلار < يىپەك يولىنىڭ > چۆلدەرىشى بىلەن كۆتۈرۈلگەن ئەسەبى دىنى خۇراپاتلىق، نادانلىق، قۇلچىلىق، پۈتمەس-تۈگمەس زۇلۇم-زالالەتنىڭ قۇيۇنلىرى ئىچىدە قارا تەقدىرنىڭ قۇچىقىغا يىقىلدى. شۇنىڭ بىلەن مۇستەھكەم بىر مىللى ئىگىلىك ۋە مەدەنىيەت گۇمران بولۇپ پۈتۈن تارىم ۋادىسى زۇلمەتكە غەرىق بولدى. تەڭرىتاغ ئانا غەپلەت ئۇيقۇسىغا پاتتى. دولقۇنلۇق ئىلى دەرياسى جاپا كەشلىرىنىڭ ئاھۇ-زاردىن ئۇن-تىنىسىز ئاقىدىغان بولۇپ قالدى.

<< مەڭگۈ تاشلار >> نىمە مەقسەتتە تىكلەنگەن؟ < تۈركى تىللار دىۋانى > نىمە مەقسەتتە يىزىلغان؟ < قۇتاتغۇبىلىكچۇ؟ >

قەلبىمىزنى چىرماپ كەتكەن نادانلىق، ساپاسىزلىق ۋە جىددىن مانا شۇنداق ئالەمشۇمۇل ئەڭگۈشتەلىرىمىزنىڭ ماھىيىتى بىلەن تونۇشۇش بەختىگە مۇيەسسەر بولالمىدۇق. تالاي شىر يۈرەك ئوغلانلىرىمىز بىلەن ئوت يۈرەك مۇتەپپەككۈرلىرىمىزنىڭ يالقۇن كەبى ئىستەكلىرى تارىخنىڭ بىپايان ئىتىكىدە قۇم-بورانغا كۆمۈلۈپ قىلىۋەردى. خۇددى كىروران گۈزىلىدەك.

بىز بولساق بەلگىسى يوق يوللاردا ئىغىز-بۇرنىمىزنى قان قىلىپ كېتىۋەردۇق. كۆرمىگەن كۈنىمىز قالمىدى. بەگ بولىدىغان ئوغۇللار قۇل بولدى، خانىش بولىدىغان قىزلىرىمىز دېدەك بولدى.

كىشىلەر دائىم تەقدىرگە بويسۇنۇش كىرەك دېشىدۇ، لىكىن ئىنسان ئۆز تەقدىرنىڭ تۆمۈرچىسى، ئۇنى ئالتۇن ياكى ساپال قىلىپ تاۋلاپ چىقىدىغىنى دەل شۇ كىشىنىڭ ئۆزى، نىمىشك ئىرادە، نىمىشك خەلىقنى سۆيۈش ئىكەنلىكىنى بىلگەن كىشىلا، ئىلىم-پەننىڭ چوققىسىدا ھارماي ئىزدىنىدۇ. خۇدا! ماڭا غەپرەت-جاسارەت، تىخىمۇ زور ئەقىل ئاتا قىلغىن، يىراقتا قالغان ۋاپادارىمىنى سالامەت قىلغىن.

ئەكرەم يۇقارقى قۇرلارنى كۈندىلىك خاتىرىسىگە يېزىۋىتىپ، سۆيۈملۈك ئايالىنى سېغىندى. ئۇنىڭغا مۇھەببەتنىڭ نىمىلىكىنى ھىس قىلدۇرغان، بۇ گۈزەل، ئۇنىڭ ھاياتىنىڭ بىر قىسمى، ياق ئەڭ مۇھىم، بەلكى پۈتۈن قىسمىغا ئايلىنىپ كەتكەن. كۈنلىرىنى ئىجتىھات بىلەن باش كۆتۈرمەي كىتاپ كۆرۈپ

ئۆتكۈزۈۋاتقان بولسىمۇ ئايالىنىڭ يىنىغا ھەر مىنۇت قايتىپ كىتىشنى ئويلايتتى.
ئۇلارنىڭ تونۇشۇش ۋە مۇھەببەتلىشىش جەريانى ئۇنچىلىك مۇرەككەپ بولمىسىمۇ، لىكىن تولىمۇ
شېرىن ۋە ئۇنتۇلغۇسىز، شۇڭا ئەكرەم ئۆزىنى دۇنيادىكى ئەڭ بەختلىك ئەر ھىساپلايدۇ .

ئاخشام كۆرگەن چۈش ئۇنى ئەنسىرتىپلا قويغان بولۇپ، دىققىتىنى يىغىپ ماتىرىيالغا قارايمۇ
كالىسىغا ھىچنەمە چۈشمىدى. ئۇنىڭ ئۈستىگە رەيھانغا نەچچە تىلىقۇن ئۇرۇپ كالىمىدى.
— ئاپا رەيھان سالامەت تۇرۇنتىپتىمۇ؟ — دېدى ئۇ قىيىن ئاپىسىنىڭ ئۆيىگە تىلىقۇن قىلىپ
— ياخشىكەن، مەن بايا سۆزلىشكەن تىخى، ئۆزىگە قىلماپسىزغۇ؟
— ئىككى كۈن بولدى پەقەتلا ئۇلانماي قالدغۇ تاڭ، سالامەت بولسىلا بولدىغۇ، مەن كەچلەردىن
يەنە بىر قىلىپ باقارمەن، ماقۇل خۇداغا ئامانەت ئاپا.
— خۇداغا ئامانەت.

ئۇ ئايالىنىڭ سالامەت تۇرۇۋاتقانلىقىدىن مەنۇن بولسىمۇ ، چۈشىدە چىرايلىق رەيھانى چۈكۈرۈپ كىتىۋاتقان قان ، رەيھانىنىڭ ئالدىدا ھىجىيىپ ، ئەكرەمنى مەسخىرە قىلىۋاتقان تونۇشلا بىر چىراي ، ئۆزىڭىزنى ئاسراڭ دەپ بارا-بارا يىراقلىشىپ كىتىۋاتقان ئايالىنىڭ سۇس گەۋدىسى ،،،،، ئۇنى قاتتىق ئارامسىزلىنىدۇراتتى .

دەل شۇ سائەتلەردە ئەكرەم تۇرغان بۇ شەھەردىن تولىمۇ يىراق بولغان چىلانلىق يېزىسىدا ئاسم بىلەن مايسىخان قوشنا يېزىدىكى تويغا تەييارلىق قىلىۋاتاتتى . كىيىنكى كۈنلەردە مايسىخان ، رەيھانى خاتا ئەيىپلىگىنى ئۈچۈن قىزغا گەپ قىلالماي خىجالەت بولۇپ يۈردى . ئۇ ئۆي كۆچۈپ چىكىتىمەن دەپ ماڭغاندا يالۋۇرۇپ ، يىغلاپ ئاران ئىلىپ قالدى ، مانا بۈگۈنمۇ قىزنىڭ يىنىغا كىرىپ باشقا يەرگە ماڭغانلىقىنى ئىيتىپ قويغان ۋاقىتتىمۇ بىر خىل خىجىللىق ھىس قىلدى .

كۆڭلىدە ناھايىتى شۇم پىلان تۈزگەن ئەرشىدىن ئالدىنقى كۈنلا ئاتا-ئانىسىغا < بۈگۈن شەھەرگە كىرىمەن ، بەلكىم بىر نەچچە كۈنلەر شۇ يەردە تۇرۇپ قىلىشىم مۇمكىن > دەپ ، ئۇلارنىڭ يالغۇز قالغان رەيھاندىن ئەنسىرىشىنىڭ ئالدىنى ئالغان ئىدى .

ئەرشىدىن ئاپا-دادىسى يېزىدىن ئايرىلىدىغان ۋاقىتنى ئىنىق بىلگەچكە ئۇلار سەپەرگە چىقىشىغا ئۆيگە قايتىپ كەلدى . بۇ چاغدا رەيھانمۇ ئىشقا كەتكەن بولۇپ ، ئۇ كىيىنكى قەدەمدە قىلىدىغان ئىشلارنى ئەھتىياتچانلىق بىلەن ئويلىشىۋاتاتتى .

ئۇنىڭ ھىيلە-مىكرى نىمە دىگەن تولا . ئادەتتە يېزىلاردا ئاساسىي جەھەتتىن كىچىك-كۈندۈز تۇرۇبا سۈيى كىلىپ تۇرىدىغان ئىش يوق .

كۈندە ئەتىگەنلىكى ئىككى سائەت قويۇپ بىرىلىدىغان تۇرۇبا سۈيىنى كۆپلەرگە يەنە تىخى جاۋۇرلارغا لىقلۇلىپ ئەتىسى شۇ ۋاقىتقىچە ئاۋايلاپ ئىشلىتىشىدۇ . نەچچە ۋاقىتنىڭ ياقى رەيھانىنىڭ ئىشىكى ئالدىغا قويۇلغان سۇ كۆپىگە قاراپ ئاجايىپ پىلاننى تۈزگەن ئەرشىدىن ، ئۆيىگە كىلىپلا ئەتراپقا ئوغرى مۈشۈكتەك تازا قارىۋەتكەندىن كىيىن قولىدىكى خىللا جىق ئۇيقۇ دورىسىنى تۇڭغا

تۈكۈپ تىزلىكتە ئارلاشتۇرۇۋەتتى. ئۇ رەيھاننىڭ تىزراق قايتىپ كىلىپ سۇنى ئىچىشىنى، شۇ سۇنى ئىشلىتىپ تاماق ئىتىپ، ھىچنىمىنى سەزمىگۈدەك ئۇخلاپ كىتىشىنى سەۋرچانلىق بىلەن كۈتۈشى كىرەك ئىدى. ساق يىرىم كۈن ساقلىغاندىن كىيىن رەيھاننىڭ كىلىدىغان ۋاقتى ئىسسىگە كەلدى بولغاي، ھەممە نەرسىنى بۇرۇنقى ھالىتىگە ئەكىلىپ قويۇپ دەۋازىغا قۇلۇپنى بىسىپ ئاستا سىرتقا ماڭدى.

ئۇ ئۆيىدىن ئىزراق يىراق، ئادەم ئولتۇرمايدىغان بىر قورۇنىڭ ئالدىدىكى دوغغاق سۆگەتنىڭ كەينىگە چىڭ چاپلىشىپ تۇرۇپ تاماكىسىنى چەككەچ، قىزنىڭ تىزراق كىلىپ ئۆيىگە كىرىشىنى ئارزۇ قىلاتتى.

ئەنە قىز كەلدى، تەمكىن، چىرايلىق مىڭشى بىلەن ئۇنىڭغا تونۇش بولغان قوراغا كىرىپ كەتتى، دەۋازا يىپىلغاندىلا ئۇنى دىگەن ئەشەدىن قاراڭغۇ چۈشكەچە تازا بىر كەيىپ بولۇشنى ئويلاپ مەھەللىنىڭ ئايىقىدىكى قىرى تەيىنىڭ قاۋاقخانىسىغا كىرىپ كەتتى .

خىزمەتدىشى ئالغاچ كەلگەن ئوخشىغا سامىسىنى يىگەن رەيھان كەچتە يالغۇز جىنىغا تاماق ئىتىشىنى ئىغىر كۆردىمۇ، شەھەردىن ئالغاچ چىققان پىچىنىلەر بىلەن قورساقنى ئەستەرىلمەك بولۇپ، چاي قاينىتىشقا تۇتۇندى. ئۇ غىشىپ ناخشا ئىپتىقچ چايدانغا قارىدىغان ئىدى، تەيىگە ئەتىگەن ئىلىپ قويغان قايناقسۇيى بار ئىكەن .

قورساقنى تويغۇزۇپ بىردەم رومان ئوقۇغان رەيھاننى ئۇيقۇ بىسىشقا باشلىدى. بىر ئاز سۇ ئىچىۋىلىشىنى ئويلىغان رەيھان كۆپتىكى سۇدىن بىر يۇتۇملا ئىچىپ بولدى قىلدى. ئۇ يولدىشى كەتكەندىن كىيىن كۈندە قىلىدىغان ئادىتى بويىچە ياستۇقنىڭ ئاستىغا ئەكرەم ھەمراھ قىلغان پىچاقنى تىقىپ، ئىشىكلەرنى چىڭ تاقاپ ئۇيقۇغا كەتتى. شۇ دەقىقىلەردە ئۆزىنىڭ كالىسىنىڭ ناھايىتى ئىشلەيدىغانلىقىدىن خوشال بولۇپ، غادا يىغىنچە ئۆي تەرەپكە كىلىۋاتقان ئەشەدىن، قورانتى يىنىغا كىلىپ قالدى. تولىمۇ قاراڭغۇ، ئايىسىز كىچىدە بايا تەييارلاپ قويغان ھويلىغا كىرىدىغان تۆشۈكنى تىمىسىقلاپ ئىزلەۋاتقان ئەشەدىگە تۇرۇپ-تۇرۇپ قاۋاپ قويىۋاتقان ئىتلارنىڭ ئاۋازىمۇ

بۆلەكچە سۈرلۈك ئاڭلانماقتا ئىدى.

ئۇ ئاخىرى كىرىش ئىغىزىنى تاپتى، خىلى بۇرۇنلا رەبھاننىڭ ھۇجرا ئۆيىنىڭ دەرىزىسىنى ئاسانلا

ئاجرايدىغان قىلىپ قويغاچقا ئۇ يەرگە كىرىشتىمۇ ئانچە توسالغۇسى يوق ئىدى.

چىرايلىق، ئۇزۇن چاچلىرىنى يايغىنىچە، تاتلىققىنە ئۇخلاۋاتقان ئاپئاق بىر گەۋدە ئۆزىگە يىقىنلا كىلىپ

قالغان ئاپەتتىن قىلچىكىك خەۋرى يوق ئىدى.

10

ئەرشىدىن ھىچقانداق تىۋىشىسىز غەلبىلىك ھالدا قىزنىڭ ھۇجراسى يىنىغا كىلىپ قالدى. سۈيىگە

ئارلاشتۇرۇۋەتكەن ئۇيغۇر دورىسىغا قاتتىق ئىشەنچىسى بار بولغاچقا ئاللىبۇرۇن بوشتىپ تەييارلاپ

قويغان دەرىزىنى ئىچىشقا ھەرىكەتلەندى. رەبھان ئىچكىرىكى ئۆيىدە تىخىچىلا قاتتىق ئۇيقۇدا. ئۇيغۇ

دىگەن ئۆلۈم دەپ يىنىدىلا چۆرگىلەپ يۈرگەن قارا قولىنى سەزمەي قالدى. ئۇ ئاستا-ئاستا دەرىزىنى

ئاجىرتىپ ئۆي ئىچىگە غەلبىلىك ھالدا كىردى. كۆزلىرى قىزىرىپ كەتكەن، پۈت-قولىرىنى ئاران

باشقۇرۇپ تۇرۇۋاتقان ئەرشىدىن قىزنىڭ ئىچكىرىكى ئۆيىدە ئۇخلاۋاتقانلىقىنى

جەزمەلەشتۈردى، ئىچكىرىكى ئۆيىنىڭ ئىشىكىنى ئاستا ئاچتى.

—كىم؟ قىز بىردىنلا ئىچىلغان ئىشكىنىڭ ئاۋازىدا ئويغىنىپ كەتتى. ھېچقانداق ئاۋاز يوق
—كىم دەيمەن، رەيھان توكنى ياندۇرۇشقا ھەرىكەت قىلدى، توكنى ياندۇرۇپلا ئالدىدا شەھۋانلىق
ئۇچقۇنلىرى چاچراپ تۇردىغان كۆزلىرى بىلەن ئۆزىگە يەۋەتكۈدەك قاراپ تۇرغان ئەشدىنى
كۆرۈپ ئىقۇۋاتقان قانلىرى توختاپ قالغاندەك بولۇپ قالدى .
—بۇ يەرگە قانداق كىردىڭ؟ دەرھال چىقىپ كەت ! بولمىسا ۋارقىرايمەن!
—قىنى ۋارقىراپ باق جىنىم، سېنى خۇدايىڭمۇ قۇتقۇزالمىدۇ، ياخشىلىقچە ماڭا بويسۇنساڭ
بويسۇندۇڭ، بىكار تاتلىققىنە جىسىمىڭ ئازار يەپ قالامدىكىن.
بەدىنى جالاقلاپ تىترەۋاتقان رەيھان، كىيىملىرىنى يەشكىنچە، قىزنىڭ ئوچۇق تۇرغان يەرلىرىگە

ۋايىجان دىگەن ئاۋاز خۇددى يوقىتىپ قويۇۋاتقان ئەرشىدىنى ئىسىگە كەلتۈردى. قىزنىڭ بىقىنىدىن بۇلداقلاپ چىقۇۋاتقان قاندىن قاتتىق قورقۇپ كەتكەن ئەرشىدىن ئالدى كەينىگە قارماي ئۆيىدىن قىچىپ چىقتى. ئۇ ئازاپتا ئىغراپ ياتقان قىزغا ئاخىرقى قىتىم قورقۇنۇچ نەزىرى بىلەن قارۋىتىپ چىقىپ كەتكەن ئىدى. ئۇنى دوختۇرخانىغا ئىلىپ بارسا بولمايدۇ، ئىنىقلا تۇرمىگە كىرىدىغان گەپ. ئۇ بىر نەچچە ئۆيىنى تىمىسىقلىغاندىن كىيىن بىر ۋىلىسىپىتنى تاپتىدە كۈچ بىلەن ھەيدەپ شەھەردىكى بىر يىقىننىڭ ئۆيىگە كەلدى. كىيىملىرى قان ھالەتتە كىرگەن ئەرشىدىنى كۆرگەن يىقىننىڭ كۆزلىرى يوغان ئىچىلىپ ئۇيغۇسى قىچىپ كەتكەن بولۇپ، ئەرشىدىنىڭ تىز-تىز قىلىپ ئىيتىۋاتقان گەپلىرىنى ئۇنتۇپ قالماسلىق ئۈچۈن ئىھتىيات بىلەن تىخشاۋاتاتتى.

— مەن ھازىرلا تاكىسى كىرا قىلىپ ئۈرۈمچىگە يولغا چىقمەن. سەن جىددى قۇتقۇزۇشقا تىلفۇن بەر، مانا مەن يىزىپ بەرگەن ماۋۇ ئادرىستا بىرسى ئۆلەر ھالەتتە دەپلا تىلفۇننى قويۋەتسەڭ بولىدۇ، ئاممىۋىي تىلفۇندىن قىلىپ جۇمۇ،،،،، يەنە بىر سائەتتىن كىيىن قىل!

قاتتىق ئاغىرۋاتقان، قان ئىقىپ تۇرغان بىقىنىنى نۇتقان رەيھاننىڭ يەنە بىر ئۆيىگە چىقىپ تىلفۇن قىلىپ ياردەم سوراشقا كۆزى يەتمىدى، ئاستا-ئاستا ئىقىپ چىقۇۋاتقان قانلار ئۇنىڭ ھاياتقا بولغان ئاخىرقى ئۈمۈدىنى ئۈزۈپ قويۇۋاتاتتى، قىزنى ئۇيغۇ بىسىۋاتاتتى، ئۇ بۇ ئۇخلىغان پىتى مەڭگۈ ئويغانمىدىغانلىقىنى بىلەتتى. ئاردىن قانچىلىك ۋاقىت ئۆتكەنلىكى نامەلۇم بىر كىشىلەر ۋارقىراشقىچە ئۆيىگە كىرىپ قىزنى بىر نەرسىنىڭ ئۈستىگە ئىلىپ ماڭدى.

بىر نەچچە سائەتلىك قاتتىق تىرىشىشتىن كىيىن قىزنىڭ ھاياتى ساقلاپ قىلىنغان بولسىمۇ، بالىسىنى ساقلاپ قالالمىدى. ئۇ دەل ئەكرەمنىڭ ئىمتىھان بىردىغان كۈنلىرى بولغاچقا ئۇنىڭغا خەۋەر قىلىنمىدى. بىردە چۈشۈپ-بىردە كۆتۈرلۈپ تۇرۇۋاتقان قان بىسىم، يۈرەك سوقۇشى دوختۇرخانىنىڭ پىشانىسىدىن تەر ئاققۇزاتتى. دوختۇرخانا سىرتىدا ئەكرەم بىلەن رەيھاننىڭ ئائىلىسىدىكىلەر قاتتىق ئەنسىزچىلىكتە قىزنى يېزىدىن بالدۇراق ئەكىرۋالغانلىقىغا پۇشايىمان قىلغان ئانا بولسا ئۆزىنى بەزلەۋاتقان قۇدىسىغا يۈلىنىپ قاتتىق يىغلىماقتا.

خاتىمە: ئىككى يىلدىن كىيىن

بىر كەچلىكى ئەمدىلا بىر ياشقا كىرگەن قىزى لالەنى يىتىلەشكەن ئەكرەم بىلەن رەيھان مائىسخانلارنىڭ ئۆيىگە كىرىپ كىلىشتى. ئاپىسىغا ئوخشاشلا چىرايلىق قىز بىردەم يىتىرەلمىگەندىن كىيىن مائىسخاننىڭ قۇچىقىغا چىقىپ ئويناشقا باشلىدى.....

ئەسلى ئادرىسى :

<http://bbs.xabnam.com/read.php?tid-74149-fpage-0-toread--page-1.html>

بۇ رومان شەبەنەم توردىن ئېلىنغان بۇلۇپ ، شەبەنەم توردىن **ئۇيغۇر ئاي** قىزنىڭ ئالاھىدە جاپا تارتىپ بۇ روماننى بىرمۇ بىر كومپيۇتىردا ئۇرۇپ شەبەنەم توردىن ئىبارەت بۇ گۈزەل ماكانغا يوللىغىنىغا ئالاھىدە رەھمىتىمىزنى بىلدۈرىمىز ! بۇ روماننى **دەۋر بلوگى** ئەسلى ئاپتورنىڭ ھۇقۇقىنى ساقلاپ قالغان ئاساستا ئېلىكىتاب قىلىپ ئىشلىدى ھەم **دەۋر بلوگىدا** كۆپچىلىككە تەمىنلىدى . ئەگەر بۇ رومان سىزگە يارىغان بولسا شەبەنەم توردىن **ئۇيغۇر ئاي** قىزنىڭ سالامەتلىكىگە ئامانلىق ، خىزمىتىگە ئۇتۇقلۇق ، تۇرمۇشىنىڭ خۇشال-خۇرام ئۆتۈشى ئۈچۈن بەخت تىلەشنى ھەم **دەۋر بلوگىنى** پات-پات يوقلاپ تۇرۇشنى ئۈنتىمەك ، ئەگەر سىزنىڭ شارائىتىڭىز يار بەرسە سىزنىڭمۇ تورغا نادىر ئەسەرلەرنى يوللىشىڭىزغا شۇ ئارقىلىق سىزنىڭ ئۇيغۇر تور ئەدەبىياتى مەدەنىيىتىگە بىر كىشىلىك ھەسسە قۇشۇشىڭىزنى چىن دىلىمىزدىن ئۈمىد قىلىمىز !

ھۆرمەت بىلەن : دەۋر بلوگى

ئەسكەرتىش : بۇ كىتاب پەقەت قېرىنداشلارغا ئاز-تۇلا بولسىمۇ قۇلايلىق يارىتىپ بېرىش مەقسىتىدە ئېلىكىتابقا ئايلاندۇرۇلدى ، ھەرقانداق شەخس ۋە ئورۇنلارنىڭ پەقەت يېڭىر ئالماشتۇرۇش ئىشلىرىغا ئىشلىتىشكە بۇلىدۇ ، ئەمما باشقا ھەرقانداق مەخسەتتە وۆلىتىمىز قانۇن-نىزاملرىغا زىت كىلىدىغان ئىشلارغا ئىشلىتىشكە بولمايدۇ .

ئەگەر يۇقىرىدا تىلغا ئېلىنغان ئەھۋاللار كۆرۈلۈپ بىرەر مەسىلە كىلىپ چىقسا بارلىق ئاقىۋەتكە شۇ شەخس ۋە ئورۇن مەسئۇل ! بۇ ئىشلارغا **دەۋر بلوگى** تىلچە مەسئۇل ئەمەس .